ΤΕΥΧΟΣ 1ον

Παθημάτα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σ. Μαράντου . . . . . Ὑποθέσεις (Διήγημα)
Ἀγαθῆς Νοτίδου . . . . . Γιάννενα ἢ θρήσκα
Ι. Λιγνάδη. . . . Γιὰ τὴν κοσμογονία τῶν ἀρχαίων
Α. Σταυροπούλου. . . . . Οἱ τύποι τῆς ζωῆς
Γ. Σταυρολέμη . . . Ἡ παρέα μὲ τὶς φυσαρμόνικες
ΕΥΘΥΜΗ ΣΕΛΙΔΑ — ΠΟΙΗΜΑΤΑ — ΛΙΓΟΛΟΓΑ
ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ — ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ — ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ
ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ — ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ — κλπ. κλπ.

ΛΙΓΟΛΟΓΑ

Η ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗ ΜΑΣ

Ὕστερα ἀπὸ μερικὰ χρόνια διακοπῆς, ξαναβγαίνουν τὰ «Μαθητικὰ Γράμματα».

Μὲ τὴν ἔκδοσή τους αὐτὴ μπαίνουν σὲ μιὰ καινούργια φάση τοῦ παληοῦ τους ἀγῶνα, γιὰ τὴν καλυτέρεψη τῆς πνευματικῆς προτίμησης τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ ποὺ τώρα τελευταία ἔχει πολὺ καταπέσει. Ἂν καὶ εἶναι ἀλήθεια, στὸν τόπο μας ὑπάρχει ἕνα ἀρκετὰ ὑπολογήσιμο κοινὸ ποὺ διαβάζει, σ' αὐτὸ ὅμως ἂν παραβάλουμε τὴν κυκλοφορία τοῦ ἐλαφροῦ, ἀπὸ τὸν σοβαρὸ τύπο, μποροῦμε ἀδίσταχτα νὰ ποῦμε, πὼς δὲν ὑπάρχει οὔτε ἱκμάδα πνευματικότητας στὸ ἀναγνωστικὸ αὐτὸ κοινό. Καὶ ἀλήθεια ἂν λογιάζεται εὐτύχημα κι' ἐπιτυχία σ' ἕνα λογοτεχνικὸ βιβλίο νὰ πουλήση 500—700 ἀντίτυπα τὴ στιγμὴ ποὺ ἕνα λαϊκὸ μυθιστόρημα στὰ κιόσκια κυκλοφορεῖ πάνω στὶς 5 χιλιάδες, καὶ ἀφοῦ ἡ μορφωμένη τάξη λογιάζεται πάνω ἀπό 200 χιλιάδες, δὲ μποροῦμε βέβαια νὰ καυχηθοῦμε ὅτι εἴμαστε λαὸς πολιτισμένος. Ἂς ἀφήσουμε βέβαια τὰ ἐπακόλουθα αὐτῆς τῆς ἀπολιτισιᾶς καὶ τὸ κατάντημα τῶν λογοτεχνῶν μας στὴ Γ΄ θέση τῆς Σωτηρίας (ἂν τὰ καταφέρουν), τὴ στιγμὴ ποὺ στὴν Εὐρώπη οἱ συνάδελφοί τους ζοῦν ἡγεμονικώτατα. Μὰ καὶ ἂν δικαιολογοῦμε κάπως τὴν ἀντικαλλιτεχνικὴ αὐτὴ ροπὴ τοῦ κοινοῦ μας, γιὰ τὸ λόγο τῆς ψυχολογικῆς ἀλλαγῆς ποὺ γίνεται στὴν πολεμικὴ αὐτὴ ἐποχή, σ' αὐτὸ δὲν μποροῦμε νὰ δικαιολογήσουμε τοὺς μαθητὲς καὶ μάλιστα τοῦ Γυμνασίου ποὺ ὑποτίθεται ὅτι διδάσκονται Ἀντιγόνη καὶ Ἠλέκτρα, νὰ ἔχουν σὲ τέτοιο τρόπο στρεβλώσει τὸ γοῦστο τους ὥστε νὰ μὴ ξεχωρίζουν τὸ ἄσχημο ἀπ' τὸ ὡραῖο. Εἶναι φοβερὸ νὰ βρίσκουνται καθηγητὲς νὰ μᾶς δίνουν τόσους ἀπελπιστικοὺς ἀριθμοὺς γιὰ τὰ βιβλία ποὺ διαβάζουν οἱ μαθητές. Καὶ ἀποροῦμε γιὰ τοὺς αὐριανοὺς πνευματικοὺς παράγοντες, σὰ βλέπουμε τοὺς μαθητὲς νὰ προτιμοῦν (πέρνω τοὺς ξένους γιὰ νὰ μὴ παρεξηγηθῶ στὴ προτίμηση) ἀπὸ ἕνα ἔργο τοῦ Χάμσουν, ἕνα τοῦ Μπράντ Νάουζ καὶ οἱ μαθήτριες νὰ διαλέχνουν ἀπὸ ἕνα ἔργο τῆς Γκρ. Ντελέντα ἕνα τῆς Ντελλὺ ἢ τοῦ Μὰξ Ντὺ Βεζίτ. Καὶ ρωτᾶμε, πῶς θὰ δημιουργηθοῦν οἱ αὐριανοὶ ἀντρικοὶ χαρακτῆρες σὰν τρέφονται μ' αὐτὲς τὶς οὐτοπίες, καὶ πῶς τὰ σημερινὰ κορίτσια θὰ γίνουν γυναῖκες ἱκανὲς νὰ παλαίψουν ρεαλιστικὰ μὲ τὴ ζωὴ σὰ ναρκώνουνται ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ψευτορωμαντισμούς; Ἀλλὰ ἀποροῦμε ἀκόμα γιὰ τοὺς πνευματικοὺς ἀνθρώπους ποὺ θὰ βγάλη ἡ δική μας ἡ καθημερινὰ δηλητηριαζομένη γενιά, ἂν θὰ εἶνε ἱκανοὶ νὰ βαστάξουν τὸ φόρτο τῆς πνευματικῆς κληρονομιᾶς. Δὲν ζητᾶμε εὐθύνες κι' ὑπεύθυνους, ζητᾶμε μονάχα ἀπὸ μερικοὺς δασκάλους κι' ἀπὸ μερικοὺς ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὰ γράμματα ν' ἀφήσουνε τὴν κούφια τους περιφρόνηση κι' ἀδιαλαξία τους γιὰ τὴ δημοτική μας γλώσσα καὶ τὴ νέα μας λογοτεχνία καὶ νὰ ὁδηγήσουν τοὺς νέους στὸ δρόμο ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ τραβήξουν γιὰ νὰ προοδέψουμε σὰ πολιτισμένο Ἔθνος.

Γιὰ τὸν ἱερὸ αὐτὸ ἀγῶνα καὶ τὰ «Μαθητικὰ Γράμματα» γίνουνται ὄργανο καθαρὰ ἐκπολιτιστικό, παρουσιάζοντας μέσα στὰ πλαίσιά του καὶ νέα ταλέντα, γιατὶ πιστεύουν πρῶτα στὴν καθοδήγηση τῆς γενιᾶς μας καὶ ἔπειτα στὴν ἀπόχτηση δικῆς των πνευματικότητας. Ξέρουν ἀκόμη τὰ «Μαθητικὰ Γράμματα», ὅτι παραβαίνουν τὸν τίτλο τους ἀφοῦ γράφονται ἀπὸ λογοτέχνες, ἀλλὰ ἄλλαξαν μορφὴ μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ δώσουν μιὰ γενικώτερη πνευματικὴ ὥθηση στὸ μαθητή, ν' ἀγωνιστοῦν γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς παιδικῆς λογοτεχνίας στὸν τόπο μας καὶ στὴν πιὸ πλατιὰ γνωριμία τοῦ νέου μὲ τὴ νέα ἑλληνικὴ καὶ ξένη λογοτεχνία ποὺ τοῦ εἶνε σχεδὸν ἄγνωστη. Αὐτὸ τὸν ἀγῶνα ἀπὸ τὸ σημερνὸ φύλλο ἀρχίζουμε μπαίνοντας σ' ἕνα πιὸ φωτεινόκοσμο, τὸν κόσμο τοῦ πνεύματος.

Ν.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Δὲν βρίσκουμε λόγια νὰ εὐχαριστήσουμε ὅλους αὐτοὺς ποὺ μὲ μεγάλο ζῆλο μᾶς βοήθησαν γιὰ τὴν ἐπανέκδοση τοῦ περιοδικοῦ μας.

Ἰδιαίτερα μάλιστα εὐχαριστοῦμε θερμὰ τὸν κ. Ὑπουργὸ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἐρνέστου Ρενὰν

ΑΝΕΚΔΟΤΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ ἱστορία καὶ ζωὴ

Ἡ Ἱστορία μοιάζει πρὸς σκοτεινὸ θάλαμο μὲ ψεύτικες φωτοσκιάσεις.

Οἱ φαντασιοσκόποι, σκεπτόμενοι τί δύναται κανεὶς νὰ κάμῃ εἰς τὴν ζωὴν, ἀγανακτοῦν γιὰ τὰ ἐμπόδια.

Οἱ μεγάλοι Ἱστορικοὶ σπανίως ὑπῆρξαν μεγάλα πνεύματα.

Σώφρωνες: οἱ ἀνίσχυροι τῆς Ἱστορίας.

Ἡ Ἱστορία πρέπει νὰ γράφεται ὡς τερπνὸν ἀνάγνωσμα, ὡς ἐρωτικὸν διήγημα. Διὰ τοῦτο σᾶς συνιστῶ νὰ ἀναγινώσκετε τοὺς νεωτέρους Ἱστορικούς, οἱ ὁποῖοι γράφουν μὲ ὕφος διηγηματικόν.

Ἔτος 3ον. Περίοδος Β΄.
Ἀριθμὸς φύλλου 1

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Σ. ΜΑΡΑΝΤΟΣ
Γ. ΜΟΥΖΑΚΗΣ
Ι. ΠΑΛΑΙΟΘΟΔΩΡΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Τ. ΝΑΤΣΟΥΛΗΣ

ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΓΡΑΦΕΙΑ
Ἀθήνα, Ἀκαδημίας 63
Χαλάνδρι, Ἁγ. Παρασκευῆς 25

15 Ἰουλίου 1943

Συνδρομὲς
Ἐτησία . . . . . Δρ. 10,000
Ἐξάμηνος. . . . . » 5,000
Τρίμηνος . . . . . » 3,000

Τιμὴ φύλλου Δρ. 400

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ
Α. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΣΤΕΛΙΟΥ ΜΑΡΑΝΤΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Ὅλα φαίνονται τώρα νάναι σὰν ψέματα. Ἡ Μόνικα κι- ἡ θεία Ζηνοβία μοιάζουν νὰ πέρασαν κάποτε κάτω ἀπὸ ἕνα δυνατὰ φωτισμένο κύκλο. Ζήσανε τὴ ζωή τους καὶ χάθηκαν μέσ' στὸ σκοτάδι. Ὅλα αὐτὰ γίνανε μιὰ στιγμὴ—μιὰ πικρὴ στιγμή. Κι' εἶναι σὰ νὰ μὴν ἔχουνε ζήσει ποτέ.

Τώρα ἡ Μόνικα θὰ περνᾷ μὲ τὶς ἀναμνήσεις της. Θά 'ναι ξαπλωμένη σὲ μιὰ ἀναπαυτικὴ πολυθρόνα ἀπὸ κεῖνες ποὺ ἔχουν στὰ σανατόρια καὶ θὰ θυμᾶται τὶς μέρες ποὺ πέρασαν. Ἡ θεία της, ἡ κυρία Ζηνοβία Μπέρτου θὰ εἶναι δίπλα της, ὅλη σκέψεις. Κάτω ἀπ' τὰ μάτια της θὰ παίζουν χρυσὲς ἀνταύγιες ἀπ' τὰ γυαλιά της. Τὰ μάτια της γίνονται τρυφερὰ λόγια ἀγάπης. Καὶ δυὸ πικρὲς ρυτίδες τῆς χαρακιώνουν τὸ μέτωπο.

Ἂν δὲ γινόταν ὁ πόλεμος—ἂν ἡ κατάσταση ἦταν καλύτερη θέ μου.

Κάποτε ἡ Μόνικα μοῦ ἔλεγε γιὰ τὸ θεῖο Πέτερ ἀπ' τὸ Νιοὺ-Τζέρσεϋ. Γιὰ ἕνα θεῖο μὲ μεγάλες φυτεῖες κι' ἀπέραντα καπνοτόπια. Μιὰ μέρα θαρχόταν ὁ θεῖος ἀπ' τὸ Νιοὺ Τζέρσεϋ ἂν δὲ γινόταν ὁ πόλεμος. Θὰ φοροῦσε ψηλὲς μπότες κι' ἕνα πιστόλι θὰ κρεμόταν στὸ λαιμό του. Στὸ χέρι του θὰ κρατοῦσε ἕνα μαστίγιο παληά του συνήθεια νὰ τὸ χτυπάει κάθε τόσο στὶς μπότες. Ἡ Μόνικα ποτὲ δὲν τὸν εἶχε γνωρίσει, μὰ ἀπ' ὅτι τῆς λέγανε ἔτσι θάπρεπε νάναι».

Ἕνα ἀπόγεμα ἦρθε ἡ Μόνικα σπίτι. Ἡ μητέρα τὴ δέχτηκε πολὺ φιλικὰ καὶ τῆς δήλωσε πὼς ἀπ' τὴν πρώτη κι' ὅλα στιγμὴ τὴν εἶχε ἀγαπήσει.

—Πόσο εἶνε καλὴ ἡ μητέρα σου, λέει ἡ Μόνικα. Κρατεῖ τὴν καρδιά της στὰ χέρια. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψει νὰ τῆς φιλήσω στὸ τέλος τὰ χέρια; ρωτᾶ

Κι' ἡ μητέρα εἶναι ὅλο καλωσύνες. Θυμᾶται μιὰ ἐποχὴ ποὺ ἦταν κι' αὐτὴ, νέα-στὰ χίλια ἐνιακόσια τόσο νὰ ποῦμε, μὲ φτερὰ καὶ φόρεμα κλειστὸ ὡς τὸ λαιμό της. Θὰ φοροῦσε ἄσπρα μικρὰ μποτινάκια...

Ὕστερα οἱ δυό τους μιλοῦν σιγά, δίπλα στὸ παράθυρο. Στὸ τέλος ἡ μητέρα παίζει στὸ πιάνο τὸ «Χειμωνιάτικο ταξίδι» τοῦ Σοῦμπερτ αὐτὸ τὸ κομμάτι ποὺ παίζει ὅταν εἶναι πολὺ εὐτυχισμένη καὶ ποὺ ἀγαπῶ νὰ τ' ἀκούω τόσο πολύ...

Κι' ὅταν σηκώνεται ἡ Μόνικα νὰ φύγει τὴ φιλεῖ στὸ μέτωπο στοργικά. Κι' ἐκείνη τῆς φιλεῖ τὰ χέρια.

Κάθε τόσο τώρα ἔρχονται νέα ἀπ' τὴ Μόνικα. Εἶναι ἕνα παιδὶ ποὺ γνώρισα στὸ Πανεπιστήμιο, ὁ Ἀντώνης.

Μὲ πλησιάζει καί,

—Ἡ Μόνικα εἶναι ἀδιάθετη λέει. Τὴν ἄνοιξη ὅμως λέει νάναι καλά... θὰ κατέβουμε τότε στὴν Ἀθήνα...

— . . . . . .

—Ἐ! καλὰ-ἐγὼ νόμιζα πὼς σὲ ἐνδιαφέρει..., σηκώνει τοὺς ὤμους καὶ φεύγει...Τότε γειά σου...

Φεύγει. Κι' ὅπως ἀκούω ἀκόμα τὰ λόγια του θυμοῦμαι τὴ Μόνικα.

Συχνὰ ἔλεγε πὼς τῆς λείπει ἡ στοργή.

Μὰ ποιός ἔχει περίσσα στοργή;...

Αὐτά. Ὅλα αὐτὰ εἶναι κομένες στιγμὲς ἀπ' τὴ ζωὴ τῆς Μόνικας.

Σ' ἕνα βιβλίο στὴ βιβλιοθήκη μου εἶναι μιὰ βιόλα ἀπὸ χρόνια κι' ἕνα χαρτὶ ποὺ γράφει: Μόνικα Γ.Σ. Φοιτήτρια τῆς Νομικῆς 1938 39 Τότε. Τότε εἶχα γνωρίσει τὴ Μόνικα. Ἦτανε συμφοιτήτρια. Δὲν εἴπαμε λόγια. Μόνο μιὰ στιγμὴ τῆς εἶχα κρατήσει λίγο περσότερο τὸ χέρι καὶ τήν εἶχα κοιτάξει στὰ μάτια. Ὕστερα ἡ Μὶς Ἔντιθ Πὴμ ἡ δασκάλα τῶν ξένων γλωσσῶν, μᾶς ἔλεγε συχνὰ-ἡ Μόνικα εἶναι πολὺ ἀφηρημένη. Ἡ Μόνικα εἶναι ἀλλοῦ.. Δεσποινὶς Μόνικα, πλησιάζει καὶ τῆς χαΐδεύει τὰ μαλλιά... Δεσποινὶς Μόνικα, μπορῶ νὰ... μικρή μου Μόνικα..

Ἡ Μόνικα σκύβει τὸ κεφάλι καὶ κλαίει μὲ λυγμούς...

Τώρα λοιπὸν ὅλα εἶναι φέματα. Ποτὲ δὲν ἔζησε ἡ Μόνικα.

Κι' ἡ θεία της εἶναι ἕνα φέμα..

Ὅλα περάσανε πιά... Τίποτε... Στάχτη. .

Τὸ βράδυ ποὺ ἔφυγε ἡ Μόνικα ἦταν ἕνα ἀπαίσιο καὶ βροχερὸ σκοτάδι. Τ' αὐτοκίνητα φώναζαν Φεύγουμε...Κηφισά..ά..

Φσσ...κάναν τὰ δέντρα καὶ στάζαν νερό. «Κηφισά..ά..- Χτυποῦσε μονότονα τ' αὐτοκίνητο...

—Τὴν Κυριακὴ θανέβω νὰ σὲ δῶ, Μόνικα...

—Ἀλήθεια ; Θἀνέβεις γιὰ μένα ; Σ' εὐχαριστῶ-καὶ τὰ μάτια της λυώνουν ἀπὸ χαρά.

Περάσαν ὅμως πολλὲς Κυριακές... Ἀναβολές... Ὕστερα πέρασε καὶ ἡ Μόνικα μιὰ γιὰ πάντα...Μόνο κάποτε ἡ μητέρα ρωτᾶ.

—Τί γίνεται κείνη ἡ μικρὴ κοπελίτσα ποὺ γνώρισα κάποτε ; Εἶναι καλά ;

—Εἶναι καλὰ λέω διαστικά.

Τότε ἔρχεται ἡ Μόνικα στὸ δωμάτιο. Φορεῖ πάλι ὅπως καὶ τότε κεῖνο τὸ ἴδιο παλτὸ μὲ τοὺς σηκωμένους γιακάδες. Δὲ μιλεῖ. Εἶναι νὰ λέει γιὰ μιὰ μεγάλη στιγμὴ ποὺ πέρασε πιὰ «Ἀγάπη μου, μὴ φύγεις...Μὴ βγεῖς ἔξω ἀπόψε ..Κάνει τόσο κρῦο, κι' εἶμαι μονάχη... Εἶμαι μονάχη...» Τὰ καταστρέψαμε ὅλα. Ὁ πόλεμος μᾶς ἔριξε ἔξω ἀπ' τὸ δρόμο μας. Κι' ἡ ζωὴ θέλει πολλὰ ἔξοδα. Τώρα ἐργάζεται σ' ἕνα ἀριστοκρατικὸ ξενοδοχεῖο οἰκονόμος ἢ δὲν ξέρω τί ἄλλο. Ὁ πόλεμος ἔκανε τὸν κόσμο ἄνω-κάτω. Ἂν δὲν γινόταν ὁ πόλεμος...

Καὶ θάναι ὑποχρεωμένη νὰ φέρνεται μὲ πολὺ εὐγένεια στοὺς πελάτες.

—Δεσποινίς, ἀφίστε με νὰ ξεχνῶ τὴ μοναξιά μου στὰ γλυκὰ τέξα τῶν ματιῶν σας, θὰ λέει ἕνας κρῦος νεαρὸς ποιητὴς ποὺ εἶναι ἄρρωστος καὶ βήχει συνεχῶς.

—Δὲν ἔχω μάτια κύριε, θ' ἀπαντᾶ ἡ Μόνικα. Τὰ ἔχω ἀφίσει κεῖ κάτω...Ὁ νεαρὸς ξαφνιάζεται δέβαια μὰ δὲν ἔχει τίποτε ἄλλο νὰ πεῖ. Κι' ἕνας γέρος κύριος ποὺ ἀνακάλυψε πὼς τώρα κοντὰ ἡ νεαρή του κυρία λείπει συχνὰ ἀπ' τὸν κύκλο του, θὰ τῆς ζητήσει δεήθεια νὰ βροῦνε μαζὶ τὴν αἰτία... Κι' ἄλλα, κι' ἄλλα...'Ανοησίες. Ἡ Μόνικα πρέπει νάναι πολὺ εὐγενικὴ σὲ ὅλους τοὺς πελάτες.

—Δεσποινὶς Μόνικα, φωνάζει ὁ μαίτρ, ὁ κύριος τοῦ 5 ζητεῖ νὰ τοῦ κρατῆστε λίγη συντροφιά.

Ἡ Μόνικα ξέρει. Θὰ πάρει τὸ χοντρὸ βιβλίο ποὺ γράφει «Ἀναμνήσεις ἀπ' τὴν Ἑλβετία» καὶ θὰ πάει στὸν κύριο τοῦ 5, ποὺ πλήττει. Τὰ φύλλα γυρίζουν σιγὰ-σιγά,.. ἡ λίμνη Λεμάν, τὸ Μέγαρον τῆς ΚΤΕ ἡ Λεωφόρος τοῦ Ὡρολογίου... Οἱ παγετῶνες τοῦ Μόρτερατς... τὸ νησὶ τοῦ Z. Z Ρουσὼ στὴ Γενεύη... Ὕστερα στὸ Νιοῦ-Τζέρσεϋ.. Ἀλήθεια να ρχότανε σήμερα κι' ὅλας ὁ θεῖος Πῆτερ μὲ τὶς μπότες καὶ τὸ πιστόλι. Στὸ χέρι θὰ κρατοῦσε ἕνα μαστίγιο καὶ μιὰ δαλιτσούλα δολλάρια.

—Μόνικα, μάϊ-ντίαρ, θὰ ἔλεγε. Τοιμάσου νὰ φύγουμε ἀπ' αὐτὸν τὸν τόπο...Ἐκεῖ πέρα σὲ περιμένουν πολλὰ λεφτὰ νὰ ξεχάσεις ὅ,τι ὑπόφερες...Τότε ὅλες οἱ ὑποχρεώσεις τῆς Μόνικας θὰ πηγαίνανε περίπατο. Ὁ κύριος τοῦ 5 θὰ ἔμενε σύξυλο, νὰ κοιτᾶ τὴ γελοία Λωζάνη. Κι' ὁ νεαρὸς ποιητὴς νὰ ἀπαγγέλνει ἡλίθιους στίχους. Τώρα ἂς ἦταν κλὰ ὁ θεῖος ἀπ' τὸ Νιοὺ Τζέρσεϋ... Θὰ παράδινε στὸ μαίτρ, καὶ θάφευγε, περήφανη γιατὶ ἔχει ἕνα τόσο πλούσιο θεῖο...'Απ' τὴ μιὰ ὁ Θεῖος—ἀπ' τὴν ἄλλη ἡ θεία Ζηνοβία. Ἡ Καημένη.. τὰ γιαλιά της θὰ ρίχνουνε περήφανες ἀνταύγειες τριγύρω. Κι' ἡ χαρὰ μιὰ ἀπέραντη, χαρὰ θὰ ζωγραφιζόταν στὰ μάτια της. Θὰ γράφανε κι' οἱ ἐφημερίδες «Δωρεὰ φιλανθρώπου. Ὁ κ. Πῆτερ Τόμας (Θωμαΐδης) μᾶς ἀπέστειλε πέντε ἑκατομμύρια δρχ. διὰ τὴν λέσχην τοῦ Ἐργαζομένου Κοριτσοῦ».

Κι' ὅλοι θὰ ξαφνιάζονταν. 'Ακόμη κι' ὁ γκροὺμ θὰ ἔτρεχε ν' ἀνοίξει διάπλατες τὶς πόρτες νὰ περάσει ἡ δεσποινὶς Μόνικα. Ἡ μέση του θάσπαζε στὰ δυὸ χαιρετῶντας...

—Στὸ καλό, στὸ καλό, θὰ λέει κι' ὁ μαίτρ κατευοδώνοντάς του... κι' ἂν θέλετε κάποτε τιμῆστε μας... ἀντίο...

—Πόσο εἶσθε κουρασμένη, ἴσως, δεσποινὶς Μόνικα, λέει ὁ κύριος τοῦ 5. Πονεῖτε ; Εἴμαστε στὴ Λωζάνη κι' ἐσεῖς λέτε γιὰ τό...πῶς τὸ εἴπατε ;...Ἤστε Ὀραντζ ;...

Γελοῦν. Ναὶ εἶναι λίγο κουρασμένη... «ὑπὲρ τοῦ ἐργαζομένου κοριτσιοῦ»... Δὲν εἶναι ὅμως τίποτε σοβαρό.. Τ' ἄλλα κορίτσια φοροῦν ψηλὰ δίσολα παπούτσια.. φαρδιὲς φοῦστες καφὲ νὰ ποῦμε, ὡραῖα ζακετόνια, καπέλα ἀεραδυναμικὰ πολὺ τῆς μόδας καὶ μιὰ τσάντα στὸ χέρι κρέμεται σὰ δαλιτσάκι...κάπου περιμένει ἕνας νέος σχεδὸν τὸ ἴδιο ἡλίθια ντυμένος «...ὑπὲρ τοῦ ἐργαζομένου κοριτσιοῦ». Συνεχίζουν.

Ἡ Μόνικα εἶναι χειρότερα λένε τὰ νέα. Ὁ Τωνάκης στέκει γιὰ λίγο ἄβουλος. Ὕστερα τὴν εἶδα χθὲς λέει. Δὲν εἶπε τίποτε γιὰ σένα... Γειά σου...

Νὰ μπορεῦσα νὰ πάω... Μὰ τί νὰ κάμω ; Ξέρω πὼς μόνο λύπη θὰ δώσω, Ἔπειτα-κι' ἐγὼ δὲν ξέρω τί πρέπει νὰ κάνω. Ἄρρωστη... Βέβαια ἄρρωστη... Καὶ τί φταίω ; Ἂν μποροῦσα θὰ τὴν ἔκανα καλά. Καὶ φτώχειες. Ἡ φτώχεια λυώνει τὸν ἄνθρωπο. Θὰ τὴν ἔχουνε διώξει ἀπ' τὸ ξενοδοχεῖο κι' ἄστα...θὰ ζοῦν σὲ κανένα φτωχὸ δωμάτιο, κι' ἀνήλιο... Τῆς θείας Ζηνοβίας θὰ ἔχουν γυρίσει ἡ μύτες τῶν παπουτσιῶν της, ἴδια τσαρούχια, ξεχειλωμένα... Θὰ φορεῖ τριμένο φουστάνι καὶ κάλτσες πανένιες. Ὁ πόλεμος τάφερε ὅλα ἀνάποδα. Ὅμως ἀκόμη τὰ μάτια της θάναι τρυφερὰ λόγια ἀγάπης. Ἔτσι. Καὶ θὰ μποροῦσε ἂν δὲν γινόσαν ὁ πόλεμος νὰρθει κάποτε ὁ θεῖος Πῆτερ. Μὰ ἴσως πάλι βρεθεῖ κανένας προστάτης. Θὰ πρέπει κάτι νὰ δώσει, θὰ πεῖς «Ἐ! καί ; Ἔτσι γίνεται τώρα-ἀνταλλάγματα... Ἀνοησίες...Ἡ Μόνικα τὸ πολὺ νὰ πεθάνει.

Ὕστερα πάλι ὁ Τωνάκης εἶναι χειρότερα, λέει. Λίγο θἄναι ἀκόμη..» ὅταν ἡ μητέρα ρωτᾶ-τί γίνεται ἡ μικρὴ κοπελίτσα ποὺ γνώρισα κάποτε ;

—Πέθανε, λέω...

Βγάζει ἕνα λυπημένο Ω" ! καὶ φέρνει τὰ δάκτυλά της στὸ στόμα..

Στὸ νοῦ μου περνάει γιὰ μιὰ στιγμὴ ἡ Μόνικα μὲ τοὺς σηκωμένους γιακάδες. Κυττάζει περίλυπη-δυὸ μάτια πνιγμένα στὴ λύπη. Ἀντίο ἀγάπη μου εἶναι σὰ νὰ λένε τὰ μάτια της...Μόνο ἐσένα σκεφτόμουνα πάντα. Ἀντίο...» Καὶ χάνεται.

Ἔτσι. Ὅλα φαίνονται τώρα νάναι σὰν ψέματα. Ἂν δὲν γινόταν ὁ μόλεμος... ὑποθέσεις. Ὅλα τώρα περάσανε. Ἡ Μόνικα κι' ἡ θεία Ζηνοβία εἶναι σὰ νὰ πέρασαν κάτω ἀπ' ἕνα δυνατὰ φωτισμένο κύκλο. Ζήσανε μιὰ ζωή, μέσα στὸν κύκλο κι' ὕστερα χάθηκαν... Κι' εἶναι σὰν νὰ μὴν ἔχουνε ζήσει ποτέ...

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΓΙΑΝΝΕΝΑ Η ΘΡΗΣΚΑ

ΥΠΟ ΑΓΑΘΗΣ ΝΟΤΙΔΟΥ

Ἐν κάνεις καλὰ Γιάννενα! ἀφίνης τὸ σπίτι σου τάμπαρο Ε... δὲν σοῦ λέω! Ἀλλὰ ὅσα ἔχει ἡ γ' ὥρα δὲν τό χει ὁ χρόνος φύλαξε τὰ σκουτιά σου νὰ κερδίσης τὰ μισά....

—Μωρ' τί μισὰ καὶ ξεμισά, ὅσο ἔχω ἐγὼ τὸν Ἄη Νικόλα μου τίποτα δὲν δικάζομαι αὐτὸς μοῦ φυλάει τὸ σπιτικό μου, αὐτὸς καὶ ἡ Παναγίτσα. Αὐτὴ ἡ κουβέντα γινόταν συχνὰ σὲ μιὰ ἀπόμερη γειτονιὰ τοῦ χωριοῦ. Ἀλλὰ Γιάννενα δὲν ἤθελε νὰ ἀκούση τίποτα ἀπὸ συμβουλές. Μπὰ τὸ βιό μου τὸ σπιτικό μου τὸ φιλοῦν οἱ Ἅγιοι ἔλεγε καὶ ξανάλεγε.

Ἦταν Αὔγουστος, ἡ γῆς ἦταν μπαροῦτι ἀπ' τὴν ξέρα, τ' ἀλῶνι εἶχε τελέψει καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ χωριοῦ ἔτρεχαν στὸ λόγγο γιὰ νὰ κόψουν κλαριὰ γιὰ τὰ ζωντανά. Ξεκίνησε καὶ ἡ Γιάννεναπουρνὸ πουρνὸ ἀφοῦ ἀπὸ βραδὺς ζύμωσε, ἔπλυνε, ἔκανε ὅλες τὶς δουλιὲς γιὰ νᾶν ὅλη τὴν ἡμέρα λεύτερη. Πῆρε τὸ καζέλι της, τὴν τριχιά της τὴν τσαλακόπα της καὶ τράβηξε ὁλομόναχη γιὰ τὸ λόγγο. Δὲν εἶχε περάσει πολὺ ὥρα ὄντας ἀκούει τὴν καμπάνα τοῦ χωριοῦ νὰ κτυπᾶ γρήγορα-γρήγορα καὶ πότε-πότε λυπητερά. Μπά !! κάτι τὸ κακὸ θὰ γίνεται στὸ χωριὸ μὰ σὰν τί νᾶν, μπᾶς καὶ πλάκωσαν οἱ Λησταί,μπᾶς καὶ ἔφτασε ξαφνικὰ ὁ Δεσπότης ; Ἀλλ' ὄχι κάτι ἄλλο θὰ γίνεται... Παγωμένη ἀπὸ τὸν φόβο της ἡ Γιάννενα παρατὰ τὸ κλαδὶ καὶ τὸ καζέλι της, καὶ τρέχει στὸ ὕψωμα νὰ δῆ, ν' ἀγναντέψη στὸ χωριό, ὅλο καὶ κάτι θὰ καταλάβη, μὰ σὰν ἀντίκρυσε τὸ χωριὸ κόπηκαν τὰ ὕπατά της, τὸ χωριὸ ἦταν πνιγμένο στὸν καπνό, καλὰ καλὰ δὲν διέκρινε, μὰ ἀπ' τὴν μεργιὰ τοῦ σπιτιοῦ της βγαίνανε οἱ φλόγες, ἴσως νὰ μὴν ἦταν ἀπὸ τὸ δικό της, μὰ ποιός ξέρει... Τὴν ἴδια ὅμως στιγμὴ ἄκουσε μιὰ φωνὴ ἀπ' τὸ χωριὸ ποὺ τὴν φώναζε.

—Γιάννενα μωρή...ὤρ Γιάννενα.

Κακὸ ποὺ τὴν βρῆκε, αὐτὴν φώναζαν, μὲ κομένη τὴν ἀνάσα ἔφτασε τρέχοντας στὸ χωριό, ἀλλὰ τί νὰ δῆ, τὸ σπιτικό της ἦταν σορὸς ἀπὸ ἐρείπια, καὶ οἱ φλόγες κατέτρωγαν καὶ τὰ τελευταῖα ἀπομεινάργια, κύτταζε γύρω-τρελλὴ ἀπὸ τὴν λύπη της, ἀντίκρυσε σὲ μιὰ ἄκρη μερικὰ πραγματάκια ποὺ μπόρεσαν καὶ τῆς ἔσωσαν οἱ πρῶτες γειτόνισσες ποὺ ἔφτασαν ἐκεῖ, ἀναμεταξὺ τῶν ἄλλων τῆς εἶχαν βγάλει καὶ τὰ εἰκονίσματα γιατὶ ἤξεραν πὼς εἶχε μεγάλη πίστη σ' αὐτά. Μόλις ἡ Γιάννενα τ' ἀντίκρυσε ἔνοιωσε τὴν ἀνάγκη νὰ ξεσπάση κάπου, κάποιον νὰ βρῆ ὑπεύθυνο γιὰ τὸ κακό. Πλησίασε, πῆρε τὴν εἰκόνα τοῦ Ἄη-Νικόλα τὴν κύτταξε μὲ μεγάλη ἀγανάκτηση καὶ τοῦ λέει :

—Καλὰ μωρὲ μποῦφε... Αὐτὴ ἐδῶ, καὶ ἔδειξε τὴν Παναγία, κρατοῦσε τὸ παιδί της ! ! ! Ἐσὺ ποῦ εἶχες τὸ νοῦ σου ; Δὲν σοῦ ἔλεγα κάθε μέρα, δὲν σοῦ ἄναβα τὸ καντῆλι ταχτικά ; Κάθε πουρνὸ δὲν σοῦ θύμιζα καὶ δὲν σοῦ ἔλεγα, τὸ νοῦ σου Ἄη-Νικόλα μου στὸ σπῆτι, στὸ βιό μου ; Τώρα ποῦ εἶχες τὰ μάτια σου ; Νὰ λοιπόν, καὶ τοῦ δίνει μιὰ στὸν τοῖχο ποὺ ἄνοιξε ἡ εἰκόνα στὰ δύο.

ΑΓΑΘΗ ΝΟΤΙΔΟΥ

ΑΠΟΨΕ ΠΕΘΑΝΕ Η ΓΙΑΓΙΑ..

...Ἀπόψε πέθανε ἡ γιαγιὰ στ' ἀντικρυνὸ τὸ σπίτι.
Ἕνα κερὶ θαμπὸ—θαμπὸ στὸ τζάμι σιγοτρέμει,
Κλαίει μὲ πικρὸ παράπονο σὲ μιὰ γωνιὰ ἡ ἀνέμη.
Θὰ πέταξε ἡ ψυχούλα της πρὸς τὸν Ἀποσπερίτη...
Ἀπόψε πέθανε ἡ γιαγιὰ στ' ἀντικρυνὸ τὸ σπίτι...

Κοιμήθηκε... πόσο ἀπαλὰ κοιμᾶται ὅποιος πεθαίνει...
Ὅλοι ἐβουβάθηκαν μὲ μιᾶς καὶ ντύθηκαν στὰ μαῦρα,
Μιὰ σκιὰ πρὸς τὰ μεσάνυχτα φτερούγισε στὴν αὐρα...
Μὴν ἦταν ἡ ψυχούλα της ἡ παραπονεμένη ;
Κοιμήθηκε... πόσο ἀπαλὰ κοιμᾶται ὅποιος πεθαίνει...

Τὴν ὑστερνή της τὴν πνοὴ τὴ σκόρπισε τὸ ἀγέρι,
Ὅλα τὰ μύρα κ' οἱ δροσιὲς ὁλόγυρά των ἦσαν,
Ἦρθαν ἀγάλια οἱ ἄγγελοι, καὶ τὴ γλυκοφιλῆσαν...
Ἔτσι μονάχα τὰ παιδιὰ ψυχομαχοῦν, κ' οἱ γέροι...
Τὴν ὑστερνή της τὴν πνοὴ τὴ σκόρπισε τὸ ἀγέρι...

...Ἄσπρες ψυχὲς τῶν συντριμιῶν, καὶ τῶν παιδιῶν, ποῦ πᾶτε;..
Μὲ τὴ γιαγιὰ ὁλομόναχο τὴν ἀποκοιμημένη,
Πῶς φέγγει τὸ φτωχὸ κερί, καὶ τρέμει, κι' ἀνασαίνει !
Ἀνατριχιάζει κίτρινο, θαμπό, σὰ νὰ φοβᾶται...
—Ἄσπρες ψυχὲς τῶν συντριμμιῶν, καὶ τῶν παιδιῶν, ποῦ πᾶτε;

Ν. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΣΥΝΑΡΠΑΣΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΔΩΜΑΤΙΟ

Ηταν ένα φοβερὸ χειμωνιάτικο βράδυ καὶ βρισκόμαστε μαζεμένοι στὸ σπίτι μου, ὁ πατέρας μου καὶ μερικοὶ φίλοι του. Ἄρχισαν τότε νὰ διηγοῦνται διάφορες ἱστορίες γύρω ἀπὸ τὰ ὄνειρα, ὅπως τὶς πιστεύουν ἀκόμα σὲ πολλὰ παληὰ χωριὰ τῆς Γαλλίας.

—Ἔχω νὰ σᾶς διηγηθῶ, εἶπε ὁ ντόκτωρ, μιὰ ἱστορία πολὺ ἀστεία μὰ καὶ περίεργη συνάμα. «Στὸ 1858, ἕνας νεαρὸς λόρδος κληρονόμησε στὴ Σκωτία μιὰ ἔπαυλη πολὺ παληὰ στὰ χρόνια, στὴν ὁποία ὑπῆρχε ἕνα δωμάτιο ποὺ δὲν τολμοῦσε νὰ κοιμηθῇ κανεὶς ἐκεῖ μέσα. Ἔλεγαν ὅτι τὸ βράδυ παρουσιαζότανε κάποιο φάντασμα μέσα σαυτὸ τὸ πράσινο δωμάτιο. Τὸ λεγαν δὲ πράσινο γιατὶ ὅλα του, ἤτανε βαμένα πράσινα. Ἡ ἰδιοκτήτρια αὐτῆς τῆς ἔπαυλης εἶχε πεθάνει ἀπὸ τρομεροὺς σπασμούς, καὶ ἀπὸ τότε κανεὶς πιὰ δὲν ξανακοιμήθηκε, ὅσοι ὅμως ἤθελαν νὰ δείξουν θάρρος τὸ πλήρωναν ἢ μὲ τὴ ζωή τους ἢ ἔμεναν τρελλοὶ γιὰ πάντα.

Ὁ λόρδος ὅμως Μακ-Μῶ, ἄνθρωπος πολιτισμένος καὶ πολὺ μορφωμένος δὲν τὰ πίστεψε ὅλα αὐτὰ ἀλλά, ἐξηγοῦσε ὅτι αὐτὰ ὅλα ἦσαν δολοπλοκίες ὁρισμένων ποὺ θὰ ἤθελαν ν' ἀπομακρύνουν τοὺς ἰδιοχτῆτες ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἔπαυλη.

Τὴν ἴδια μέρα λοιπὸν ποὺ πῆρε τὴν κυριότητα τῆς ἔπαυλης αὐτῆς κάλεσε τὸν ἐπιστάτη καὶ τοῦ εἶπε νὰ τοῦ ἑτοιμάσουν τὸ πράσινο δωμάτιο στὸ ὁποῖο θὰ περνοῦσε ὅλη τὴ διάρκεια τῆς διαμονῆς του ἐκεῖ.

Ὁ ἐπιστάτης κούνησε περίλυπος τὸ κεφάλι του καὶ τοῦ εἶπε :

—Φοβᾶμαι κύριε, μήπως πληρώσετε ἀκριβὰ τὴν τόλμη σας· περνοῦν ἀπὸ αὐτὸ πράγματα ἀλλόκοτα καὶ θὰ βάλετε σὲ κίνδυνο τὴ ζωή σας.

—Ἀκούσατε τὶς διαταγές μου εἶπε ὁ λόρδος· ὅλα νὰ εἶνε ἕτοιμα τὸ βράδυ.

Νύχτωσε, καὶ ὁ λόρδος μπῆκε στὸ πράσινο δωμάτιο. Ἦταν ἕνα ὡραιότατο δωμάτιο μὲ μεγάλη πολυτέλεια. Ἔβαλε τὸ πιστόλι του πάνω στὸ τραπέζι καὶ κοιμήθηκε ἥσυχος. Μετὰ ἀπὸ λίγες ὧρες ὕπνο, τὸν ἔπιασε μιὰ παράξενη δυσφορία· καταλάβαινε ὅτι ἕνα βάρος τοῦ πίεζε τὸ στῆθος· πνιγότανε, σκοτοδίνη καὶ φρεναπάτη τὸν ἔπιανε. Μάταια προσπαθοῦσε νὰ διώξη τὸν ἐφιάλτη αὐτόν, ποὺ δὲν τὸν ἄφησε παρὰ μόνο τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ. Ἡ ὄψη του ἦταν κίτρινη καὶ τὰ κόκκινα μάτια του ἔδειχναν ὅτι εἶχε περάσει μιὰ νύχτα ἀγωνίας. Οἱ ἄνθρωποι τῆς ἔπαυλης μόλις τὸν εἶδαν νόμισαν πῶς εἶχε προσβληθεῖ ἀπὸ θανάσιμη ἀρρώστεια.

Ὁ λόρδος ἀπέδωσε τὴ βαρειὰ αὐτὴ ἀδιαθεσία στὴ φυσικὴ ὑγρασία τοῦ δωματίου, τὸ ὁποῖο εἶχε νὰ κατοικηθῇ πάρα πάνω ἀπὸ 150 χρόνια, στὴ μικρὴ δεξαμενὴ ποὺ γειτόνευε καὶ στὰ πολὺ μικρὰ παράθυρα.

Κάλεσε τὸν ἐπιστάτη καὶ τοῦ εἶπε να φωνάξη μερικοὺς ἐργάτες γιὰ ν' ἀποξηράνουν τὴν

Μάταια προσπαθοῦσε νὰ διώξη τὸν ἐφιάλτη.

δεξαμενὴ καὶ νὰ βάλουν φωτιὰ μέσα στὸ δωμάτιο ὥστε νὰ στεγνώση κι' αὐτό, καὶ μετὰ νὰ κοιμότανε πάλι.

—Θὰ γίνουν ὅλα κύριε Λόρδε εἶπε ὁ ἐπιστάτης ἀλλὰ ἐλπίζω ν' ἀλλάξετε ἀπόφαση ὥστε νὰμὴ θέλετε νὰ ξανακοιμηθῆτε ἢ τοὐλάχιστον ἀφῆστε με νὰ ξενυχτήσω κοντά σας.

—Θέλω νὰ εἶμαι μόνος ἀπήντησε ὁ λόρδος καὶ ἀπαγορεύω μάλιστα κάθε παρακολούθηση.

Ἀφοῦ ἐτελείωσαν οἱ ἐπισκευὲς τὸ βράδυ πῆγε ὁ λόρδος καὶ κοιμήθηκε.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγες ὧρες ἀκούστηκαν σιγανοὶ ἀναστεναγμοί, λόγῳ ὅμως τῆς ἀπαγόρευσης δὲν τολμοῦσε κανένας νὰ μπῇ. Οἱ ἀναστεναγμοὶ συνεχίστηκαν γιὰ λίγο ὅταν πιὰ δὲν ἀκουγότανε τίποτα. Τὴν ἄλλη μέρα περιμένανε τὸν λόρδο νὰ βγῇ ἀλλὰ τίποτα. Ἀναγκάστηκαν λοιπὸν νὰ χτυπήσουν, τίποτα. Παραβίασαν τὴν πόρτα καὶ βρεθήκανε μπροστὰ στὸ ἄκινητο σῶμα τοῦ Μακ Μῶ. Βάλανε τὸ χέρι στὸ στῆθος καὶ εὐτυχῶς ἡ καρδιά του χτυποῦσε ἀστενικά.

Σ' αὐτὴ τὴν ἐπαρχία βρισκότανε ἕνας διάσημος γιατρός, ὁ ὁποῖος ἔτρεξε ἀμέσως καὶ ἡ καλή του ἐπέμβαση τὸν γλύτωσε ἀπὸ τὸν θάνατο.

Ἀφοῦ συνῆλθε ὁ λόρδος διηγήθηκε τὰ ἑξῆς :

Ὅταν κοιμήθηκα, εἶδα κάτι σὰν ὄνειρο, σὰ νάρκη, σὰ μεταξὺ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως, μιὰ λάμπα νὰ τρεμοσβύνη ποὺ σιγὰ σιγὰ μεγάλωνε τόσο πολὺ ποὺ ἐρχότανε κοντά μου καὶ δυὸ χέρια κατάλαβα νὰ μοῦ σφίγγουν τὸ λαιμό. Ἕνα πράσινο φάντασμα ἔσβυσε ἀπότομα τὸ φῶς αὐτῆς τῆς λάμπας καὶ τὰ νύχια τῶν χεριῶν του τάχωσε μέσ' στὸ στῆθος μου. Ἀπὸ κεῖ καὶ ἔπειτα δὲν θυμοῦμαι τίποτα.

—Μιλόρδε, εἶπε ὁ δόκτωρ, ἐὰν θέλετε, σὲ λίγο θὰ μπορέσω νά βρῶ τὸν δαίμονα αὐτὸ ποὺ ἔβαλε δυὸ φορὲς τὴ ζωή σας σὲ κίνδυνο.

—Καὶ πῶς ; ρώτησε ὁ Λόρδος.

—Δηλητηριαστήκατε εἶπεν ὁ δόκτωρ.

—Ἀπὸ ποιόν ; καὶ πῶς ;

Ὁ δόκτωρ πῆρε ἕνα βιβλίο ἀπὸ τὴ βιβλιοθήκη τοῦ πράσινου δωματίου τὸ ἐτίναξε καὶ ἔπεσε μιὰ σκόνη ὑποπράσινη.

—Νὰ τὸ δηλητήριο εἶπε, εἶνε ἀπὸ τὰ σφοδρότερα ποὺ ὑπάρχουν. Εἶνε ἕνωση ἀρσενικοῦ καὶ χαλκοῦ.

—Ἀλλὰ ἀπὸ ποῦ ἦρθε τὸ δηλητήριο αὐτό ;

—Μὴ κατηγορῆτε κανένα εἶπε ὁ δόκτωρ καὶ οὔτε πρόκειται γιὰ φάντασμα ὅπως πιστεύουν ἐδῶ στὸ χωριό· ἁπλούστατα ὁ μόνος ἔνοχος εἶνε τὸ πράσινο βάψιμο αὐτοῦ τοῦ δωματίου, ποὺ ὀφείλει τὸ χρῶμα του σὲ μιὰ πολὺ γνωστὴ στοὺς ζωγράφους οὐσία, στὸ λεγόμενο «πράσινο τοῦ Scheele». Ἀποτελεῖται δὲ ἡ σκόνη ἀπὸ ἀρσενικὸ καὶ χαλκό. Τὸ βάψιμο αὐτὸ εἶνε παληό, καὶ οἱ χρωματιστὲς εἰκόνες μετεβλήθηκαν λίγο λίγο σὲ σκόνη ψιλὴ ἀπὸ τὴν ὁποία τὸ δωμάτιο αὐτὸ εἶνε γεμᾶτο. Αὐτὴ τὴ σκόνη σηκώσατε μὲ τὰ βήματά σας μὲ τὴ μετακόμιση τῶν καρεκλῶν καὶ τοῦ κρεββατιοῦ. Ὅταν ἀναπνεύσατε μπῆκε ἡ σκόνη στὰ πνευμόνια καὶ λίγο λίγο δηλητηρίασε τὸ σῶμα σας. Τὸ πράσινο φάντασμα τὸ γέννησε ὁ πνιγμὸς τοῦ στήθους σας καὶ ὁ πυρετὸς καὶ ἡ ζάλη τοῦ κεφαλιοῦ σας.

Ὅλα λοιπὸν τὰ φαντάσματα, ἔτσι προκαλοῦνται ἀπὸ κάτι τέτοιες αἰτίες.

Σὲ λίγες μέρες τὸ δωμάτιο εἶχε βαφεῖ κίτρινο καὶ ἀπὸ τότε ὁ λόρδος κοιμόταν ἥσυχος στὸ δωμάτιο αὐτό.

(Ἀπὸ τὸ Γαλλικὸ) —Ν—

ΟΙ ΤΥΠΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ο πόλεμος εἶνε ἀλήθεια μᾶς ἄλλαξε πολύ, μᾶς ἔκανε διαφορετικούς ἀνθρώπους, μᾶς ἔβγαλε ἀπὸ μέσα μας συνήθειες, ἰδέες ποὺ ἄλλοτε ἔμεναν σὲ μιὰ λανθάνουσα κατάσταση, ὁ πόλεμος δηλαδὴ μᾶς ἔδωσε τύπους ἀνθρώπων, καὶ δὲν θὰ ἦταν ὑπερβολὴ ἂν ἔλεγα πὼς ὁ καθένας μας εἶνε κι' ἕνας ξεχωριστὸς τύπος. Τύποι διάφοροι, ἰδιότροποι, τύποι, ποὺ ἀποροῦμε καὶ μεῖς οἱ ἴδιοι πὼς ὑπάρχουν, πὼς ἀνέχονται αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, αὐτὴν τὴν ἀλλαγή, καὶ ὅμως ὑπάρχουν καὶ ὅσο περνᾶ ὁ καιρὸς πληθαίνουν. Μιὰ ματιὰ ἔρριξα καὶ ἐγὼ καὶ ἔβγαλα πολλὰ συμπεράσματα, καὶ ἔτσι σὲ κάθε φύλλο στὴ στήλη μου, θὰ περάσουν οἱ πιὸ κτυπητοὶ τύποι τῶν ἀνθρώπων. Καὶ πρῶτα, πρῶτα ἀρχίζω μὲ ἕναν τύπο συνηθισμένο, ἕναν τύπο ποὺ τὸν συναντᾶ κανεὶς τακτικά, στὸ δρόμο, στὶς συγκεντρώσεις, στὰ σαλόνια, στὰ θέατρα καὶ μέσα στὸ σπίτι του ἀκόμα, τὸν τύπο τοῦ ξενομανοῦς—εἶνε ἡ ἀλήθεια πὼς δὲν εἶνε πολεμικὸς —ἂν μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ τὸν χαρακτηρίσω σὰν τὰ γλυκὰ προπολεμικό, μὰ τώρα τελευταῖα ξαπλώθηκε φαρδυὰ, ἐπῆρε διαστάσεις, ἀδιακρίτως ἡλικίας, ὁ ξενομανὴς ἦτο ἄλλοτε ὁ νέος, ἡ νέα, ὁ ἀριστοκράτης, ὁ σνόμπ, σήμερα ὅμως ἄλλαξε δὲν ξεχωρίζης πλέον ἡλικία, δὲν ξεχωρίζης τάξι κοινωνικὴ οὔτε καὶ ἐπάγγελμα, τὸν βρίσκεις παντοῦ καὶ πάντα, εἶνε ὁ τύπος ποὺ κατήργησε τὸ ρ ἀπὸ τὴ γλῶσσα μας, εἶνε ὁ τύπος ποὺ τὰ 24 γράμματα τῆς γλώσσας μας τὰ ἔκανε 23, ὄχι φυσικὰ ἀπὸ πνεῦμα οἰκονομίας, κάθε ἄλλο, ἀλλὰ ἀπὸ μοντερνισμό, ἀπὸ σνομπισμὸ ἀπὸ τὴ λόξα τῆς ξενομανίας—καὶ βλέπουμε λοιπὸν μιὰ νέα διάλεκτο νὰ παρουσιάζεται μιὰ διάλεκτο ἑλληνικὴ ἀνάμικτη προπάντων μὲ γαλλική. Ἂς εἶνε ὅμως πρὶν ἦταν τὸ οἰκόσημο ὁ τρόπος διακρίσεως τῆς ἀριστοκρατίας. Ἡ διάλεκτος αὐτὴ ὑπῆρχε μιόνο στὴν ὁδὸ Πανεπιστημίου στὰ καμπαρέ, στὰ ἀριστοκρατικὰ ζαχαροπλαστεῖα, στὸ Κολωνάκι, ἐκρατοῦσε βρὲ ἀδελφὲ ὑψηλὰ ἐπίπεδα, ἐκρατοῦσε τὴν ἀξία της τήν ἀριστοκρατική, σήμερα ὅμως ἀλλοίμονο, τὰ ξέχασε ὅλα, ξέχασε τὸ Κολωνάκι, τὸ ντάνσικ, τὸ σαλόνι τοῦ Ντιντῆ καὶ τῆς Λόλας καὶ ξεχύθηκε φαρδυὰ πλατυά, στὴ συνοικία, στὴν ὁδὸν Ἀθηνᾶς, σὲ δρόμους ταπεινοὺς ποὺ ἄλλοτε γιὰ τὴν διάλεκτο αὐτοὶ ἦσαν τσοκαρίες καὶ μήπως σταμάτησε ἐκεῖ, ὄχι ἀλλοίμονο, προχώρησε, ξέφυγε ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα, ξεχύθηκε στὸ χωριό, στὸ βουνό, καὶ ἔτσι σήμερα ἀκοῦς τὴ βλαχοποῦλα ποὺ ἡ μαύρη τὴν ἔντυσε Ἀθηναῖα, νὰ ζητᾶ κάθε τί σύμφωνα μὲ τὴ διάλεκτο αὐτή, ἀκοῦς τὴ χωριατοποῦλα ποὺ ἄλλοτε ἤξερε τὴ γλῶσσα τῆς ρούμελης νὰ φωνάζη Μάναααα λίγο νεγὸ παγακαλῶ, τὸν νέο χωρικό, νὰ φωνάζη στὸν ἄλλο φίλο του ποὺ εἶνε ἀπάνω στὸ γαϊδοῦρι, Ντιντή, πάγε σὲ παγακαλῶ ἕνα κάγο κοπγιὰ γιὰ τὸ χωγάφι, ἔτσι εἶναι ἀγαπητοί μου, αὐτὴ εἶνε ἡ κατάσταση, καὶ ἐξακολουθεῖ, πῆρε τὸν κατήφορο, ἡ ξενομανία προχωρεῖ καὶ ξεριζώνη κάθε παληὰ συνήθεια, τὸ κρασὶ ἔγινε κγασί, τὸ νερὸ νεγὸ καὶ τὸ χαρτὶ χαγτὶ καὶ ἔχει ὁ Θεὸς ἀκόμα τί ἔχουνε ν'ἀκούσουνε τ' αὐτιά μας.

Θέλετε ν' ἀκούσετε καὶ σεῖς λίγο αὐτὴ τὴν διάλεκτο ; ἀκοῦστε τὴν

Μί βουαλὰ
ἀ ντὲ κὲ ντὲ
ξεύγω καλὰ τ'αμπὲ σὲ ντὲ
λέω τὸ ρό ὡς εἶδος γό
καὶ τὸ νερὸ νεγὸ νεγὸ
κὲλ ἐποχή πὼς μὲ τυγὰν

(Συνέχεια στὴ σελίδα 14)

ΤΟ ΘΕΑΤΡΑΚΙ ΜΑΣ

Η ΠΑΡΕΑ ΜΕ ΤΙΣ ΦΥΣΑΡΜΟΝΙΚΕΣ

ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Μπαρμπα Νικολιός.
Τσιπιριδόνης, ἀνηψιός του
Πᾶνος, δεκάξη χρονῶ.
Ἀγγελίνα, δεκαπέντε χρονῶ.
Δεφτέρης, Δεκαοχτὼ χρονῶ.
Χρῆστος, δεκαπέννε χρονῶ.
Κουτσοδόντης, δώδεκα χρονῶ
Μαρία, δεκατριῶ χρονῶ.

(Σκηνικό : Σὲ μιὰ γωνιὰ συνοικισμοῦ. Στὴν ἄκρη δεξιὰ εἶναι τὸ μαγαζάκι τοῦ Μπάρμπα Νικολιοῦ. Πουλάει ψωμιά, σταφίδες, σύκα κλπ. Ἀριστερὰ ὁ Πᾶνος κι' ὁ Λεφτέρης κάθουνται μὲ τὰ κασελάκια τους, καὶ χτυπᾶνε τὶς βοῦρτσες τεμπέλικα. Σφυρίζουν ἕνα λαϊκὸ τραγουδάκι). (Ἀνοιξιάτικο σούρουπο...)

Δεφ.—Ἐδῶ τὸ εὐρωπαϊκό,ἐδῶ τὸ ντόπιο ! Ἕνα φρᾶγκο τὰ σκαρπίνια, δυὸ φράγκα οἱ ἀρβύλες, τσάμπα οἱ ξυπόλυτοι !,. Ἄντε κόσμε γυάλισε τὰ παπούτσια σου νὰ βγάλουμε τὴ μπομπότα. Ἄντε καὶ θὰ διαλύσει τὸ κατάστημα.

Πᾶνος.—Ρὲ Λεφτέρη δὲ βαρέθηκες νὰ φωνάζεις ; ἐγὼ βαρέθηκα. Ἔτσι μοὔρχεται ν' ἀφήσω τὸ κασελάκι καὶ νὰ μαζεύω πάλι σταφίδες ἀπ' τὸ δρόμο. Δουλειὰ εἶναι αὐτή ; Νά, καλλίτερα νὰ γίνουμε σκουπιδιαραῖοι.

Δεφ.—Σιγὰ μὴ γίνουμε Δεσπότηδες ! Καὶ ποιός μᾶς πέρνει σκουπιδιαραίους ἐμᾶς... Δὲ θυμᾶσαι πέρσυ ποὺ μᾶς πῆρε ὁ ὕπνος στὸ κάρρο τῶν σκουπιδιῶνε καὶ παρατρίχα νὰ μᾶς πετάγανα στὴ θάλασσα.

Πᾶνος.—Ἔ, ποῦ θὲς νὰ μᾶς μυριζόντουσαν καϋμένε. Ἀφοῦ κοιμόμασταν σὰ ψόφιοι καὶ δὲ ροχαλίζαμε !...

Δεφ.—Τότε, καὶ τότε θὰ μᾶς πνίγανε. Ξέρεις τί λέω : Ν' ἀφήσουμε τὶς μουρμοῦρες καὶ νὰ πᾶμε στὸ μπάρμπα Νικολιὸ νὰ μᾶς κάνη βερσὲ πενήντα δράμια μπομπότα κι' αὔριο τοῦ τὴ πλερώνουμε.

Πᾶνος.— Ἂν κοτᾶς πήγαινε πρῶτος.

Δεφ.—Γιατί ρὲ νὰ μὴ πάω. Φοβᾶμαι νομίζεις. Δὲ χρωστάω γὼ σὲ κανένα. Δουλεύω καὶ πεινάω, μὰ δὲ χρωστάω σὲ κανένανε ! Κορόϊδο...

Πᾶνος.—Ζήτα του νὰ δεῖς φύσιμα ποὺ θὰ φᾶς.

Δεφ.—Φύσιμα ἐγώ ; Θ' ἀναποδαγυρίσω τὰ καρβέλια.

Πᾶνος.—Σῶπα ἔρχεται ἡ Ἀγγελίνα. Γυάλισμα ἐδῶ, ἕνα φρᾶγκο στὰ ὡραῖα κορίτσια !...

Δεφ.—Σκᾶσε καὶ θὰ μὲ κάνης ρεζήλι ἀναθεμᾶσαι.

Πᾶνος.—Ρεζήλι ; γιατί ;

Δεφ.—Σκᾶσε ! (Μπαίνει ἡ Αγγελίνα).

Ἀγγελ.—Γειά σας παιδιά. Σᾶς ἤθελα. Ποῦνε ἡ ἄλλη παρέα σας ;

Δεφ.—Στὸ αὐτό...στὴ τράπεζα! Δὲ σκόλασαν ἀκόμα. Ἔννοια σου σὲ λίγο θὰ ρθοῦμε ἀπ' τὴ γειτονιὰ μὲ τὶς φυσαρμόνικες νὰ θαυμάξης μούζικα. Μάθαμε καινούργια τραγούδια.

Πᾶνος.—Κᾶτσε νὰ σοῦ γυαλίσουμε τὰ παπούτσια, ἔχω κι' εὐρωπαϊκό. Ὁ Λεφτέρης δὲν ἔχει.

Δεφ,—(Τὸν σκουντάει). Σῶπα μωρέ !

Ἀγγελ.—Φχαριστῶ, ἀλλά... μ' ἔστειλε ὁ Τσιπιριδόνης.

Δεφ.—Ὁ Τσιπιριδόνης ; Ἔλα πιὸ κοντὰ μὴ μᾶς ἀκούσει ὁ μπάρμπας του καὶ βάλλει τὶς φωνές. Ποῦ εἶναι ;

Ἀγγελ.—Σπίτι. Ἔχει πυρετὸ καὶ ζαλάδες.

Πᾶνος.—Ἄ ! δὲν εἶναι τίποτα, θὰ βαρυστομάχιασε, θάφαγε κανένα κοτόπουλο καὶ τὸν πείραξε. Ξέρεις τί λιμάρης ποὺ εἶναι ; θεὸς φυλάξοι ! Δὲν ἀφίνει κότα γιὰ κότα καὶ χαροῦπι γιὰ χαροῦπι.Καλὰ νὰ πάθει. Ἐμεῖς γιατί κάνουμε ὑπομονὴ καὶ δὲν τρῶμε.

Ἀγγ.—Δὲν τρῶτε ;

Δεφ.—Τρῶμε, πῶς δὲν τρῶμε. Μά...φυλαγόμαστε.

Ἀγγ.—Ἐγὼ νομίζω πὼς ὁΤσιπιριδόνης φυλάγεται περισότερο... Τοῦ εἶπα νὰ τοῦ δώσω λίγο ψωμὶ καὶ δὲν ἤθελε.

Πᾶνος.— Εἶχε δίκηο. Λίγο τί νὰ τὸ κάνη. Ἀπὸ καρβέλι καὶ πάνω δέχεται ἡ παρέα μας.

Δεφ.—Δηλαδή...μήπως σοῦ περισεύει καὶ σένα Ἀγγελίνα ;

Ἀγγ.—Νά, ἔχω τρία κατοστάρικα, βᾶλτε κι' ἐσεῖς κάτι νὰ τοῦ ψωνίσουμε.

Πᾶνος. Τώρα πέτυχες.

Δεφ.—Ὄχι, κράτησε τὰ λεφτά σου, σήμερα πήγανε φίνα οἱ δουλειὲς καὶ βγάλαμε μπόλικο παραδάκι. Ἔτσι Πᾶνο ;

Πᾶνος.—Ἔτσι καὶ χειρότερα. Ἐδῶ κόσμε γυάλισμα καί... εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν ! Δόσμας σήμερον τὰ ἐξῆντα δράμια ἄρτου καὶ μὴν εἰσαγάγεις ἡμᾶς εἰς πειρασμὸν κατὰ τὸ μέγα ἔλεόν σου ! Κάνω τὴ προσευχή μου. Δὲ ξέρεις τί γίνεται !

Ἀγγ.—Λοιπὸν νὰ σᾶς περιμένουμε ;

Δεφ. – Καὶ βέβαια. Κράτα τὰ λεφτά σου, ἔχουμε σοῦ λέμε. Οὔφ! Ἄλλη φορὰ ντέ.

Ἀγγ. – Μὰ μὲ τὶς τρακόσιες δραχμὲς τοῦ ἀγοράζετε καὶ λίγη σταφίδα.

Δεφ.—Ὑπάρχουνε λεφτὰ καὶ γιὰ σταφίδα Ἀγγελίνα.

Πᾶνος.—Καὶ γιὰ βούτυρο, καὶ γιὰ μαρμελάδα καὶ γιὰ ριτσινόλαδο ! Δές. (τῆς δείχνει τὴ φουσκωμένη του τσέπη). Μᾶτσο τὰ λεφτά. Τώρα εἴμαστε λοῦστροι δὲν εἴμαστε ἀριστοκρᾶτες !...

Ἀγγ.—Καλά, σᾶς περιμένουμε. Γρήγορα κι' ὁ κακομοίρης ὁ Τσιπιριδόνης κοντεύει νὰ λιποθυμήσει.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΙΓΜΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΕΡΣΕΝ

Ἦταν κάποτε ἕνας πρίγκηπας ποὺ ἤθελε νὰ παντρευτῆ μιὰ ἀληθινὴ καὶ λεπτὴ πριγκήπισσα. Γι' αὐτὸ γύρισε ὅλο τὸν κόσμο γιὰ νὰ βρῆ μιά. Καὶ πραγματικὰ οἱ πριγκηποποῦλες δὲν ἔλειπαν, ἀλλὰ δὲ μποροῦσε ποτὲ νὰ βεβαιωθῆ πὼς ἦταν ἀληθινὰ καὶ γύρισε λυπημένος ποὺ δὲν βρῆκε αὐτὸ ποὺ ζητοῦσε.

Ἕνα βράδυ, ἦταν ἕνας φοβερὸς παληόκαιρος, οἱ ἀστραπὲς συνεχῶς ἄναβαν οἱ κεραυνοὶ βροντοῦσαν καὶ μιὰ νεροποντὴ ἔπεφτε σὰν ποτάμι στὸ μέρος ἐκεῖνο. Ἦταν τρομερό. Κάποιος, μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀνεμοζάλη χτύπησε τὴν πόρτα τοῦ πύργου κι' ὁ γέρω βασιληᾶς πῆγε γρήγορα ν' ἀνοίξη. Ἦταν μιὰ πριγκηποπούλα. Ἀλλὰ Θεὲ καὶ Κύριε, πῶς ἡ βροχὴ καὶ ὁ ἀέρας τὴν εἶχαν ἐξασθενήσει. Ἦταν ἀδύνατη, τὸ νερὸ ἔπεφτε ἀπὸ τὰ μαλλιά της καὶ τὰ ροῦχα της ἔσταζαν. Ἡ βροχὴ τὴν εἶχε περονιάσει, μέχρι τὰ παπούτσια της, ἦταν μουσκεμένη μὰ φαινόταν ὡραία καὶ ἐξυπνη. Τώρα θὰ δοῦμε ἂν εἶνε τέτοια εἶπε ἡ γρηὰ βασίλισσα. Καὶ χωρὶς νὰ πῆ τίποτα μπῆκε στὴν κρεβατοκάμαρα ποὺ θὰ τὴν ἔβαζε νὰ κοιμηθῆ καὶ ἀφοῦ σήκωσε τὰ σκεπάσματα τοῦ κρεββατιοῦ, ἔβαλε κάτω κάτω ἕνα ρεβύθι. Κι' ἀποπάνω ἔβαλε εἴκοσι παπλώματα καὶ ἄλλα τόσα πουπουλένια στρώματα. Καὶ γύρισε μέσα στὴν τραπεζαρία καὶ ἡ πριγκήπησσα διηγόταν τὴν περιπέτειά της. Κοιμήθηκαν καὶ τὴν ἄλλη μέρα ἡ γρηὰ βασίλισσα ἀνήσυχη, ρώτησε τὴν πριγκηποπούλα ἂν κοιμήθηκε καλά. Ἐκείνη ὅμως ἔξυπνη, ἀπάντησε, πολὺ ἄσχημα. Μὲ κόπο ἔκλεισα τὰ μάτια μου. Ὁ Θεὸς ξαίρει τί ἦταν κάτω ἀπὸ τὸ στρῶμα μου. Ἦταν κάτι σκληρὸ ποὺ μοῦ μελάνιασε τὸ κρέας. Τί βασανιστικὴ ποὺ ἦταν ἡ σημερινὴ νύχτα. Μ' αὐτὴ τὴν ἀπάντηση κατάλαβαν ὅλοι πὼς ἦταν μιὰ πραγματικιὰ πριγκηποπούλα, ἀφοῦ ἕνα ροβίθι κάτω

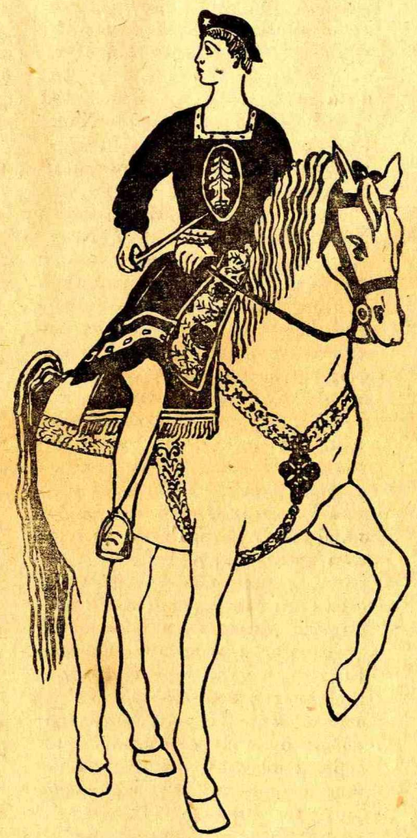

ἀπ' τὸ στρῶμα της τὴν ἔκανε νὰ μὴν κοιμηθῆ. Ποιά ἄλλη γυναῖκα θὰ εἶχε τὸ δέρμα της πολὺ λεπτὸ καὶ ντελικᾶτο ; Τὸ πριγκηπόπουλο μόλις τ' ἄκουσε τὴν παντρεύτηκε. Τὸ ρεβύθι φυλάχτηκε σ' ἕνα μουσεῖο καὶ μέχρι σήμερα θὰ ἔμενε ἐκεῖ ἂν ἕνας παράξενος συλλέκτης δὲν τὸ ἔπαιρνε. Νά, μιὰ ἱστορία ἀληθινὴ ὅσο κι' ἡ πριγκήπισσα μὲ τὸ ρεβύθι.

Μεταφρασμένο ἀπ' τὴ Γαλλικὴ ἔκδοση τῶν παραμυθιῶν τοῦ Ἀντερσεν ἀπὸ τὸ Γιῶργο Σκληρό.

'Απ' τὶς ἱστορίες τοῦ Χότζα

Η ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Ἕνας ἀλήτης κρατώντας ἕνα ξερὸ κομμάτι ψωμί, γύριζε μέσα στὴν ἀγορά, ἕως ποὺ σταμάτησε μπροστὰ σ' ἕνα ἐστιατόριο. Ἐκεῖ εἶδε νὰ βράζη μέσα στὸν τεντζερὲ κρέας καὶ μὴ ἔχοντας λεφτὰ νὰ μπῆ μέσα νὰ φάη μιὰ σοῦπα, ἔβγαλε τὸ ψωμί του, τὸ ἔβαλε πάνω ἀπὸ τὸν τεντζερέ, νὰ πάρη τουλάχιστον τὴ μυρουδιὰ τοῦ κρέατος ἀπὸ τὸν ἀχνὸ καὶ ἄρχισε νὰ τρώη. Ὅταν ἔφαγε καλὰ-καλά, ὁ ἐστιάτορας τὸν πιάνει ἀπὸ τὸ γιακᾶ.

—Λεφτά, τοῦ λέει.

Ὁ φτωχὸς διαμαρτυρήθηγε λέγοντας, ὅτι δὲν ἔφαγε, οὔτε μιὰ κουταλιὰ ἀπὸ τὸ φαγητό, ποὺ ψηνόταν, μὰ ὁ ἐστιάτορας ἐπέμενε, ὅτι ἔπρεπε νὰ πληρώση. Ἡ φιλονικεία ἔφθασε στὸ δικαστήριον, ὅπου ἐκείνη τὴν ἐποχὴ Καδῆς ἦταν ὁ Νσρεδὶν Χότζας.

Ὁ ἐστιάτορας παραπονέθηκε, ὅτι ὁ ἐναγόμενος δὲν τὸν πληρώνει καὶ ὁ ἀλήτης ἐξήγησε στὸ Χότζα τὴν ὑπόθεση, ὅπως εἶχε ἀκριβῶς.

—Ἀλήθεια λέει ὁ ἄνθρωπος αὐτός ; ρώτησε ὁ Χότζας τὸν ἐστιάτορα.

—Ναί, ἀπήντησε ὁ ἐστιάτορας καὶ ἄρχισε νὰ τοῦ ἐξηγῆ τὸ δίκαιό του.

Ὁ Χότζας ἔχωσε τὸ χέρι του στὴν τσέπη του καὶ φώναξε κοντὰ τὸν ἐστιάτορα. Ὕστερα κουδουνίζοντας τὰ λεφτά, ποὺ εἶχε στὴν τσέπη του, τοῦ εἶπε :

—Στῆσε τ' αὐτί σου στὴν τσέπη μου, ἄκουσε τὸν ἦχο, ποὺ κάμνουν τὰ λεφτὰ καὶ πάρετον.

Ὁ ἐστιάτορας σαστισμένος κύτταξε κατάματα τὸ Χότζα καὶ μὲ ἀπορία ἐψιθύρισε :

—Τί εἴδους δικαιοσύνη εἶνε αὐτή;

– Εἶνε ἀκριβῶς πρώτης τάξεως δικαιοσύνη. Ὅποιος πουλάει τὴ μυρουδιὰ τοῦ φαγητοῦ πληρώνεται μὲ τὸν ἦχο τῶν λεφτῶν μοναχα,ἀπήντησε ὁ Χότζας καὶ ἔδιωξε κακὴν κακῶς τὸν ἐστιάτορα.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Ἡ εἰλικρίνεια εἶνε τὸ ἀπαραίτητον θεμέλιον τῆς εὐσυνειδησίας.

ΚΑΝΤ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΓΙΑΝΝΗ ΛΙΓΝΑΔΗ

Εἶναι γνωστὸ πῶς γιὰ τὰ ἔξοχα δημιουργήματα τῆς Ἑλληνικῆς Μυθολογίας ἀσχολήθηκε καὶ προσέφερε τὸ θαυμασμό του ὅλος ὁ πολιτισμένος Κόσμος. Ξέρουμε πὼς σοφοὶ μελετητὲς σκύψαν τὰ κεφάλια καὶ ἀφιέρωσαν τὴ ζωή τους γιὰ νὰ χαρῆ πλέρια ὅλος ὁ Κόσμος τὴν ἄφθαστη γοητεία τῆς Ἑλληνικῆς Τέχνης. Ξέρουμε ἀκόμα πὼς αὐτὴ στάθηκε ἡ πειὸ γόνιμη πηγὴ ποῦ δρόσισε καὶ φώτισε τὶς καρδιὲς τῶν μεγάλων μυστῶν τῆς Τέχνης. Μά δὲν πρέπει μονάχα νὰ τὰ ξέρουμε ἢ ἁπλῶς νὰ τάχουμε ἀκουστά. Κανένας θαυμασμός, κανένας ἔπαινος, καμιὰ ἀγάπη δὲν εἶναι ἀληθινὴ ἂν δὲν προέρχεται ἀπὸ μιὰ ἄμεση ἐπαφὴ μὲ τὸ πρᾶγμα ποὺ θαυμάζουμε ἢ ἀγαποῦμε. Γιαὐτὸ καὶ εἰδικὰ γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες—ποῦ καύχημά μας καὶ περηφάνεια μας εἶναι ἡ τεράστια αὐτὴ κληρονομιὰ—σὰν θέλουμε νὰ περνιόμαστε γιὰ γνήσια καὶ ἄξια βλαστάρια ἐκείνων, γεννιοῦνται βαρειὲς ὑποχρεώσεις νὰ μάθουμε νὰ ἀγαλλιάσουμε νὰ ἀγαπήσουμε τὸ πνευματικὸ αὐτὸ θησαυρὸ τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς. Τῆς ψυχῆς ποῦ φώτισε καὶ θὰ φωτίζη πάντα σὰν πολικὸς ἀστέρας τὴν ἀνθρωπότητα.

Προτοῦ ἀρχίσουμε νὰ ἱστοροῦμε τὶς θαυμαστὲς ἱστορίες τῆς Μυθολογίας, νομίζουμε πῶς θᾶταν ἀπαραίτητο νὰ πάρουμε μιὰ γενικὴ ἰδέα γιὰ τὴ Θεογονία τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων. Νὰ δοῦμε, δηλαδὴ πῶς φαντάστηκαν καὶ δημιούργησαν τὴν ἀρχὴ καὶ τὴν ἐξέλιξη τοῦ κόσμου οἱ παλιοί μας καὶ πρῶτοι πρόγονοι. Ὅπως κάθε θρησκεία δίνει μιὰ ἐξήγηση πῶς ἔγινε καὶ πῶς δημιουργήθηκε ὁ κόσμος, ἔτσι καὶ ἡ θρησκεία τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων δὲν ὑστέρησε σαυτό.

Στὴν ἀρχὴ ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Ἡσίοδος ὑπῆρξε τὸ Χάος, εἶναι τὸ ἄπειρο, ἀχανὲς διάστημα ποὺ δὲν ἔχει ἀρχὴ καὶ τέλος. Μετὰ ἡ εὐρύστερνη Γῆ τὸ ἀκλόνητο, μεγαλειῶδες βάθρο ποῦ στηρίζονται πάνω σαυτὸ ὅλα τὰ πράματα, καὶ τρίτος ὁ Ἔρωτας δηλαδὴ ἡ ἕλκτικὴ δύναμη ποῦ ἀναγκάζει τὰ πράματα νὰ ἑνωθοῦν καὶ ἔτσι γεννᾶ δημιουργεῖ τὴ ζωή. Λοιπὸν Χάος Γῆ-Ἔρωτας εἶναι τὰ τρία πρωταρχικὰ στοιχεῖα τῆς κατοπινῆς δημιουργίας τῆς Γῆς ποῦ θὰ γεννήση ἀργότερα τὸν Ἔρεβο καὶ τὴ Νύχτα. Ὁ Ἔρεβος καὶ ἡ Νύχτα εἶναι τὰ ὁλόπηχτα σκοτάδια ποῦ ἀπ' αὐτὰ πάλι θὰ γεννηθοῦν ὁ Αἰθέρας καὶ ἡ Ἡμέρα. Καὶ ἀφοῦ διαλυθοῦν τὰ ζοφερὰ σκότη ποὺ καλύπτανε τὴ γῆ ἀπὸ τὸ λαμπερὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ἡ Γῆ γεννᾶ τὸν οὐρανὸ τὸ ἀστρένιο στερέωμα ποὺ ὁ ὅλος του τὴν περιβάλλει ὁλόγυρα, ἔτσι ἐξακολουθητικὰ θὰ γεννήση τὴν ἀπέραντη θάλασσα καὶ τὰ ψηλὰ βουνά. Ὁ Οὐρανὸς εἶναι πειὰ ὁ πρῶτος Θεὸς ὁ πρῶτος βασιληᾶς. Μαζὶ μὲ τὴ Γῆ θὰ γεννήση κάτι τερατώδικα γιγάντια ὄντα ποῦ ἔχουν πελώριο σῶμα πενῆντα κεφάλια καὶ ἑκατὸ χέρια. Εἶναι τρομαχτικὰ ἀπαίσια καὶ προκαλοῦν φρίκη στὸν πατέρα τους Οὐρανό. Εἶναι ὁ Κόττος ὁ μανιώδης, ὁ Βρυάρεως ὁ ρωμαλέος καὶ ὁ Γυῆς ὁ πολυμελής. Τὰ τρία αὐτὰ τερατώδικα ὄντα εἶναι τὰ τεράστια μολυβένια σύννεφα ποῦ γίνονται ἀπὸ τοὺς ἀτμοὺς τῆς γῆς καὶ σκεπάζουν τὸ λαμπερὸ Οὐρανό. Ὁ πρῶτος Θεὸς φοβισμένος ἀπ' τὰ ἀπαίσια τέκνα του προσπαθεῖ νὰ κόψη τὸ ἔργο τῆς δημιουργίας. Κάθε του καινούργιο παιδὶ τὸ θάβει βαθειὰ στὰ ἔγκατα τῆς γῆς. Μὰ ἡ μάννα Γῆ ἀγαναχτισμένη γιὰ τὴ τόση του σκληράδα ὁπλίζει ἐναντίον του κρυφὰ τὸ πειὸ σοφὸ καὶ ἄξιο γιό της τὸ Κρόνο.

Ὁ Κρόνος γκρεμίζει μετὰ ἀπὸ πολλοὺς ἀγῶνες τὴ βασιλεία τοῦ πατέρα του Οὐρανοῦ καὶ βασιλεύει αὐτὸς μαζὶ μὲ τὴ γυναῖκα του Ρέα. Ἀλλὰ κι' αὐτὸς μὲ τὴ σειρά του σὰν τὸν πατέρα του Οὐρανὸ ποθῶντας μιὰ ἀδιατάρακτη καὶ ἀκόφαντη ἐπικράτηση καταπιάνεται κι' αὐτὸς νὰ ἀνακόψη τὴν ἐξέλιξη τῆς δημιουργίας τοῦ Κόσμου. Τὰ παιδιὰ ποὺ τοῦ γεννάει ἡ Ρέα τὰ καταπίνει. Ἕνα μόνο κατορθώνει νὰ τοῦ ἀποσπάση ἡ δύστυχη μάννα τὸ Δία. Μ' ἕνα πλανερὸ ξεγέλασμα ἀντὶς τὸ βρέφος τοῦ σπαργανώνει μιὰ πέτρα κι' αὐτὸς εὐκολόπιστα τὴν καταπίνει.

Σὰν μεγάλωσε ὁ Δίας μὲ τὴν ἀκαταμάχητη δύναμή του ἀνάγκασε τὸ σκληρὸ καὶ πονηρὸ Κρόνο νὰ ξαναβγάλη τὰ παιδιά του ποὺ κατάπιε, αὐτὸν δὲν τὸν ἔκλεισε στὸν ἀραχνιάρη τάρταρο ποῦ ἁπλώνεται κάτω ἀπὸ τὴ γῆ καὶ τὴν πλατειὰ θάλασσα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΕ ΛΙΓΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

—Οἱ ἐννέα Μοῦσες ἦσαν : Καλλιόπη, Κλειώ, Ἐρατώ, Εὐτέρπη, Μελπομένη, Πολύμνια, Τερψιχόρη, Θάλεια καὶ Οὐρανία.

—Οἱ τρεῖς Ἐρυννύες ἦσαν : Ἀληκτώ, Μέγαιρα καὶ Περσεφόνη.

—Οἱ ἑπτὰ σοφοὶ τῆς Ἑλλάδος ἦσαν : Θαλῆς, Σόλων, Βίας, Χείλων, Κλεόβουλος, Πιττακὸς καὶ Περίανδρος.

—Οἱ Τρεῖς Χάριτες ἦσαν : Ἀγλαΐα, Εὐφροσύνη καὶ Θάλεια, οἱ ὁποῖες ἐπροστάτευαν τοὺς ποιητὲς καὶ καλλιτέχνες.

R. STEVENSON

ΤΟ ΝΗΣΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΡΥΜΕΝΟΥΣ ΘΗΣΑΥΡΟΥΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Ὁ γερο-λύκος τῆς θάλασσας.

Θὰ σᾶς διηγηθῶ μιὰ περιπέτεια καὶ δὲν θὰ σᾶς κρύψω παρὰ μόνο, τὴν γεωγραφικὴ θέσι τοῦ νησιοῦ ποὺ συνέβηκε, γιατὶ ὑπάρχουν ἀκόμα σαὐτὸ χωμένοι πολλοὶ θησαυροί.

Φεύγω ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν χαρίτων τοῦ 1782 καὶ ἔρχομαι στὸν καιρὸ ποὺ ὁ πατέρας μου εἶχε στὸ δρόμο Bristol διακόσια τριακόσια βήματα πάρα πέρα ἀπ' τὸ καπηλειὸ τοῦ «ναυάρχου Benbow». Τότε, ἕνας γεροναύτης, μὲ πρόσωπο ψημένο ἀπὸ τὸν ἥλιο, καὶ μὲ μιὰ πελώρια αὐλακιὰ ἀπὸ σπαθὶ στὸ προσωπό του ἔρχεται γιὰ πρώτη φορὰ νὰ κατοικήση στὴ στέγη μας. Τὸν βλέπω ἀκόμα, νὰ ἔρχεται μ' ἕνα δῆμα βαρὺ στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ μας ἀκολουθούμενος ἀπὸ ἕναν ἄνθρωπο ποὺ τοῦ ἔφερνε μέσα στὸ καροτσάκι, τὸ ναυτικό του σακκίδιο.

Ἦτανε ψηλός, μ' ἀθλητικὸ παράστημα, τὸ πρόσωπό του μαυριδερὸ σὰν κεραμύδι, μὲ ροῦχα βρωμερὰ καὶ λυγδιασμένα καὶ μὲ τὴν αὐλακιὰ στὸ πρόσωπο ἔδειχνε γιὰ πολὺ παράξενος ἄνθρωπος. Θυμᾶμαι σὰν νὰ ἦταν χτές, στεκώτανε καὶ παρατηροῦσε ὁλόγυρά του, τὴ θάλασσα καὶ σφύριζε μέσα στὰ δόντια του· μετά, σιγοτραγουδοῦσε αὐτὸ τὸ παληὸ τραγούδι τῆς θάλασσας.

Ἦταν δεκαπέντε ναῦτες
ἐπάνω στὴν κάσσα τοῦ νεκροῦ
δεκαπέντε λύκοι δεκαπέντε γερο-
[ναῦτες
ΧΟ-ΧΟ ΧΟ !... Χοῦ-Χοῦ Χοῦ !...
Ποιοί θέλουνε νὰ πιοῦνε !...

Τραγουδοῦσε μὲ μιὰ ἀνυπόφορη τρεμουλιαστὴ φωνὴ ποὺ ἔμοιαζε νὰ τὸ συνοδεύη παληὰ χασαχμένη κιθάρα καὶ σὰν χτύπημα κουφοῦ στὴν πόρτα μ' ἕνα χοντρὸ μπαστοῦνι. Μόλις μπῆκε : «ἕνα ποτῆρι ροῦμι!» λέει ξερὰ στὸν πατέρα μου, τὸ ἤπιε σιγά, σὰν νάξερε, χτυπῶντας τὴ γλῶσσα του, μετὰ ἐρχότανε στὴν πόρτα καὶ ἄρχιζε νὰ ἐξετάζη πρῶτα τὰ βράχια τῆς θάλασσας ποὺ ἦταν στὰ δεξιά του μετὰ τὸ σῆμα τοῦ καταστήματος καὶ τὸ ἐσωτερικὸ τῆς κάτω σάλας.

Αὐτὸ τὸ ἀκρωτῆρι θὰ κάνη πολὺ δουλειά ; εἶπε ἐπὶ τέλους κι' ἡ παράγκα μοῦ φαίνεται ἀρκετὰ καλὰ τοποθετημένη.. Πολὺς κόσμος ἐδῶ σύντροφε ;. .

—Ὄχι πολύς, δυστυχῶς ! ἀπάντησε ὁ πατέρας μου.

—Ἐ καλά, εἶναι ἀκριβῶς αὐτὸ ποὺ πρέπει !... Αἴ φίλε, εἶπε, ἀπευθυνόμενος στὸν φορτωμένο ἄνθρωπο μὲ τὸ σακκίδιό του, ξεμπαρκάρισέ μου αὐτὸ σιγά, καὶ ἀγκυροβόλησέ το μέσα στὸ σπίτι... Θὰ μείνω λίγο καιρὸ ἐδῶ. Ὤ ! εἶμαι ἕνας ἄνθρωπος πολὺ ἁπλὸς καὶ καλόβολος. Λίγο ροῦμι, αὐγὰ καὶ ζαμπόν, αὐτὰ εἶναι ὅλα ποὺ μοῦ χρειάζονται, καὶ μὲ μιὰ ἀκτὴ ὅπως αὐτὴ ἐκεῖ γιὰ νὰ βλέπω τὰ πλοῖα ποὺ θὰ περνᾶνε. Πῶς μὲ λένε ;... Νὰ μὲ λέτε καπετάνιο, αὐτὸ μπορεῖ νὰ σᾶς κάνη εὐχαρίστησι... Ἄ ! Ἄ ! βλέπω αὐτὸ ποὺ σᾶς στεναχωρεῖ !.. Ἐμπρὸς νὰ εἶστε ἥσυχοι, ἔχω λεφτά. Νά, πάρτετα ..» καὶ πέταξε τρία τέσσερα κομάτια χρυσὸ κάτω.

«Ὅταν θὰ τελειώσω τὸ φαΐ καὶ τὸ πιστό μου ρωτῆστε με νὰ σᾶς πῶ τί ἔχω κεῖ μέσα».

Ἕνας διοικητὴς δὲν θὰ μιλοῦσε πιὸ ὑπερήφανα. Καὶ ἀλήθεια, παρ' ὅλη τὴν κακοντυσιά του καὶ τὴν κουβέντα του, δὲν εἶχε τὴν ἐμφάνιση ἑνὸς ἁπλοῦ ναυτικοῦ, ἀλλὰ μᾶλλον ἑνὸς ἀκόμα κατωτέρου ἢ ἑνὸς ἀρχηγοῦ πληρώματος ναυτικοῦ ἐμπορίου, συνηθισμένος νὰ μιλάη δυνατὰ καὶ νὰ δέρνη σκληρά.

Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ καροτσάκι μᾶς λέει ὅτι ὁ νέος μας ξένος ἔφτασε αὐτὸ τὸ πρωὶ περπατῶντας ἀπὸ τὸ γειτονικὸ χωριό, ὅπου εἶχε ζητήσει νὰ βρῆ καμιὰ καλὴ βίλλα ὄχι μακρυὰ ἀπὸ τὴν ἀκτή, καὶ ἄκουσε νὰ λὲν γιὰ τὸ δική μας, μαθαίνοντας ὅτι ἦταν ἔρημη, τὴν ἐξέλεξε γιὰ κατοικία του. Αὐτὰ εἶναι ὅλα ποὺ μπόρεσα νὰ μάθω γιὰ λογαριασμό του. Ἦταν ἄνθρωπος πάρα πολὺ σιωπηλός. Περνοῦσε ὅλες του τὶς ἡμέρες σουλατσάροντας γύρω ἀπὸ τὴν ἀκτὴ ἢ πάνω στοὺς βράχους, ἔχοντας μαζί του ἕνα παληὸ χάλκινο τηλεσκόπιο. Τὸ βράδυ καθότανε στὴ γωνιὰ ποὺ ἦταν ἡ φωτιὰ στὸ δωμάτιο τῶν συζητήσεων πίνοντας πολὺ δυνατὸ grog (1). Δὲν ἀπαντοῦσε σχεδὸν ποτὲ ὅταν τοῦ μιλοῦσαν, ἀλλὰ κι' ἂν ἀπαντοῦσε, κουνοῦσε μόνο τὸ κεφάλι του μὲ ὄφος παράφορο φυσῶντας μὲ τὴ μύτη ὅπως ἕνα φυσητῆρι. Ἔτσι συνηθίσαμε καὶ τὸν ἀφήναμε ἥσυχο.

Κάθε βράδυ ποὺ γυρνοῦσε ἀπὸ τὸν περίπατό του, ρωτοῦσε, ἂν πέρασαν ναῦτες ἀπ' τὸ δρόμο. Στὴν ἀρχὴ σκεφτήκαμε ὅτι αὐτὴ ἡ ἐρώτηση ἔβγαινε ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία του νὰ δῆ ἀνθρώπους τοῦ ἐπαγγέλματός του, ἀλλὰ δὲν ἀργήσαμε νὰ καταλάβουμε ὅτι ὁ ἀληθινὸς σκοπός του ἦταν ἀπεναντίας νὰ τοὺς ἀποφύγη. Ὅταν κανεὶς ναυτικὸς ἔφτανε στὸν ναύαρχο Benbow, καὶ αὐτὸ γινότανε ταχτικά, ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ θέλανε νὰ πᾶνε στὸ Bristol, ὁ φιλοξενούμενός μας δὲν ξεχνοῦσε ποτὲ νὰ παρατηρήση ἀπὸ τὴ γιάλινη πόρτα προτοῦ νὰ μπῆ στὸ δωμάτιο τῶν συζητήσεων. Κατὰ τὸ διάστημα, ποὺ κάποιος θὰ ἦταν στὸ σπίτι, ἐπρόσεχε πολὺ νὰ μὴ πῆ κουδέντα. Προσωπικά, ἐγνώρισα καλὰ ποιὰ στάσι νὰ λάβω σ' αὐτὴ τὴν ὅλη στενοχώρια ποὺ τοῦ προξενοῦσε ὁ ἐρχομὸς ἑνὸς ναυτικοῦ, καὶ μπορῶ νὰ πῶ ὅτι τὴν μοιραζόμουνα, γιατὶ λίγο μετὰ καιρὸ ἀπὸ τὸν ἐρχομό του, μὲ πῆρε παράμερα καὶ μοῦ ὑποσχέθηκε νὰ μοῦ δείνει, στὴν ἀρχὴ κάθε μῆνα, 4 πέννες «ἂν εἶχα τὸ νοῦ μου καὶ ἐπαγρυπνοῦσα στὸ κάθε τί ποὺ τὸν ἐνδιέφερε !» Ὁ πιθανὸς ἐρχομὸς κάποιου ναυτικοῦ μὲ ἕνα πόδι ποὺ τὸν ἐνδιέφερε ἰδιαίτερα, ὤφειλα σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση νὰ τρέξω χωρὶς νὰ χάσω λεπτὸ καὶ νὰ εἰδοποιήσω τὸν καπετάνιο γι' αὐτὸ τὸ γεγονός.

(Συνεχίζεται)

(1) Οἰνόπνευμα γλυκό, πιοτὸ Ἐγγλέζικο.

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

"Ο ΚΟΣΜΟΣ ΠΟΥ ΕΡΧΕΤΑΙ,,

ΚΡΙΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Κομεντὶ σὲ 5 εἰκόνες τοῦ Π. Παλαιολόγου.—Θίασος Κατερίνας Ἀνδεάδη—

Ὁ κ. Π. Παλαιολόγος εἶναι γνωστὸς σ' ὅλους τοὺς γυμνασιόπαιδες. Σπάνια χρονογράφος ἀγαπήθηκε ἀπ' τοὺς μαθητὲς τόσο. Κι' αὐτό, γιατὶ συχνὰ μιλάει γιὰ τὰ σχολικὰ ζητήματα, ἔχει βρεῖ, μποροῦμε νὰ ποῦμε τὸ σφιγμὸ τῆς Νεολαίας μας, τὴ παρακολουθεῖ βῆμα πρὸς βῆμα, νοιώθει τὶς λαχτάρες της καὶ τὴ προοδευτικότητά της, τοὺς δάσκαλους καὶ τοὺς γονιοὺς πάντα τοὺς σταματάει σὲ κάθε «ὑπέρβαση» τῶν δικαιωμάτων τους.

Καὶ στὸ νέο του ἔργο, π' ἀνέβασε δῶ καὶ λίγες μέρες στὸ θέατρο τῆς Πλατείας Κυριακοῦ, ἀπ' τὸ θίασο τῆς Ἀνδρεάδη, τὴ νεολαία μας πῆρε γιὰ θέμα του : Ὁ Κόσμος ποὺ ἔρχεται Μόνο γιὰ τὴ πρόθεσή του νὰ παρουσιάσει στὴ σκηνὴ τὶς ἀνησυχίες τῆς καινούργιας γενηᾶς, τ' ἀξίζει ἡ μεγαλείτερη εὐγνωμοσύνη μας. Μέχρι τώρα οἱ συγγραφεῖς μας, γράφανε γιὰ τὰ πιὸ ἀσήμαντα γεγονότα τῆς ζωῆς τους καὶ ξεχνοῦσαν, περιφρονοῦσαν ἕνα τόσο σπουδαῖο κεφάλαιο τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς. Τὸ κόσμο ποὺ ἔρχεται.

Ἀλλὰ πῶς τὸ παρουσίασε αὐτὸ τὸ κόσμο ; ἐδῶ ἄς μᾶς συγχωρήσει ὁ ἀγαπητὸς χρονογράφος τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς. Ἔχουμε πολλὲς ἀντιρήσεις, μᾶς ἄφησε νὰ φύνουμε ἀπογοητευμένοι ἀπ' τὸ ἔργο του.

Στὴ πρώτη εἰκόνα, παρουσιάζει κάποιο κοσμικὸ μπὰρ τὴ παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς. Ἐκεῖ, μέσα σὲ ἄλλα ἀσήμαντα πρόσωπα προσπαθεῖ νὰ ξεχωρίσει τοὺς δυὸ πρωταγωνιστές του. Τὴν Ἄννα (Ἀνδρεάδη) κι' ἕνα νεαρό. Ἐκείνη τὄχει σκάσει ἀπ' τὸ σπίτι της, δὲ μπορεῖ ν' ἀνεχτεῖ τὴ σοβαρή του ἀτμόσφαιρα, ἐργάζεται τώρα καὶ ζῆ «παράνομα» μ' αὐτὸ τὸ νεαρό. Κάνουν χίλια ὄνειρα γιὰ τὸ μέλλον. Ἀπ' τὶς κουβέντες τους καταλαβαίνουμε, πῶς ἀποχτήσανε κι' ἕνα παιδί. Φυσικὰ ἡ Ἄννα δὲν ἔχει πιᾶ «πᾶρε δῶσε» μὲ τὸ σπίτι της. Μὰ ἡ παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς τῆς φέρνει ἀναμνήσεις τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς κι' ἀποφασίζει νὰ πεταχτεῖ στὸ πατέρα τους νὰ τοῦ πῆ τὰ χρόνια πολλά.

Στὴ δεύτερη εἰκόνα ὁ γέρο Περικλῆς (Βεάκης) τὴν ἴδια νύχτα, μὲ τὴ γυναίκα του καὶ τὸ παληό του φίλο, κάθουνται στὴ σάλα μὲ τὸ χριστουγεννιάτικο δέντρο καὶ συζητοῦν ἂν τὰ σημερνὰ νειάτα πρέπει νὰ μὴ λογαριάζουν τὴ πείρα καὶ τὴ στοργὴ τῶν γονιῶν τους ἢ νὰ κάνουν ὅτι τοὺς καπνίσει. Ὁ Περικλῆς Ἀγαθούλης, ἀφοσιωμένος οἰκογενειάρχης, ὑποστηρίζει τὸ πρῶτο. Φαίνεται πικραμένος γιὰ τὸ ξεπόρτισμα τῆς κόρης του. Ἔχει μιὰν ἄλλη κόρη τὴ Τζένυ. Εἶναι παντρεμμένη σύμφωνα μὲ τὶς ἀρχὲς τοῦ πατέρα της κι' ἔρχεται νὰ λιορτάσουν μαζὶ τὴ πρωτοχρονιά. Χωρὶς ὅμως τὸν ἄντρα της. Ἐκεῖνος δικαιολογεῖται πὼς θὰ γιορτάσει ταζὶ μὲ τοὺς συναδέλφους του. Κάθουνται στὸ φασιέζι, κάνουνε τὸ σταυρό τους καὶ κόβουν τὴ βασιλόπητα τὸ κομμάτι τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγιᾶς, τοῦ πατέρα κλπ. Ὥσπου ξαφνικὰ μπαίνει ἡ Ἄννα. Εὐχές, δάκρυα, συγκινήσεις, τὴ συγχωροῦνε. Ὅταν μάλιστα μαθαίνει ὁ πατέρας πῶς ὑπάρχει «ἐγγονάκι».

—Ὅλοι τοῦ τὸ κρύβανε, μόνο ποὺ δὲ πηδάει ἀπ' τὴ χαρά του. Πέρνει μιὰ φωτογραφία του ποὺ τοὔδωσε ἡ Ἄννα καὶ τὴν πάει στὸ μεγάλο κάντρο τοῦ πατέρα του νὰ δεῖ...τὸν ἀπόγονο.

Στὸ τρίτο ταμπλὼ στὸ δωμάτιο τῆς Ἄννας ὁ ἀγαπημένος της πιεζόμενος ἀπ' τὸ σπίτι του ποὺ θέλει νὰ τὸν στείλη ἔξω, νὰ τὸν κάνει διπλωμάτη, φαίνεται δειλὸς παρ' ὅλη τὴν ἀγάπη ποὺ τῆς ἔχει καὶ τῆς ζητάει νὰ χωρίσουν προσωρινά. Ἡ Ἄννα μὲ τὸ παιδί της καταφεύγει στὴν πατρική της στέγη καὶ κεῖ ἐργαζόμενη πάντα τὸ μεγαλώνει. Ἡ τετάρτη εἰκόνα γίνεται μετὰ δεκάξη χρόνια, στὸ ἴδιο μπὰρ τῆς πρώτης. Τ' ἀσήμαντα πρόσωπα ξαναμπαίνουν. Εἶναι πάλι πρωτοχρονιά. Κάλαντα. Τραγούδια. Ἐκεῖ ἔχει ραντεβοῦ κι' ἡ χαριτωμένη κόρη τῆς Ἄννας μὲ τὸ Μανωλάκη. Μαντεύουμε πὼς αὐτὸ πρέπει νᾶναι τέλος πάντων ὁ κόσμος ποὺ ἔρχεται. Ἐντείνουμε τὴ κουρασμένη μας προσοχὴ κι' ἀκοῦμε πῶς...θὰ πᾶνε στὸ σπίτι τοῦ παποῦ νὰ γιορτάσουν.

Στὴν πέμπτη εἰκόνα, ὁλόκληρη ὁ φαμίλια στὸ πρωτοχρονιάτικο τραπέζι. Γύρισε γεμᾶτος διπλωματικὲς ἐπιτυχίες κι' ὁ ἀγαπημένος τῆς Ἄννας μὲ τὰ στέφανα, νὰ παντρευτεῖ παζί της ἔστω καὶ καθυστερημένα. Μπαίνει κι' ἡ ἐγγονὴ μὲ τὸ Μανωλάκη.

—Ὁ ἀρραβωνιαστικός μου.

Ὁ γέρο Περικλῆς σαστίζει μπροστὰ στὴν ἐξέλιξη τῆς νέας γενηᾶς. Κι' ὁ κόσμος ποῦ...ἤρθε νὰ παρακολουθήσει τὸν κόσμο ποὺ ἔρχεται, μὲ τὸν Μανωλάκη ξεκαρδίζεται στὰ γέλια ! Τέλος πάντων ὁ παποῦς κόβει τὴν πήτα : Τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας...καὶ κλείνει ἡ αὐλαία.

Δὲν θὰ κακίσουμε τὸν κύριο Παλαιολόγο γιά τὶς ἀτέλειες τοῦ ἔργου του. Ἂν αὐτὸ ποὔγραψε δὲν ἦταν διόλου θέατρο, ἂν φάνηκε πῶς ἀγνοεῖ τελείως τὴν τεχνικὴ τοῦ θεάτρου,—ἀφίνουμε τοὺς «κριτικοὺς» νὰ τὸ ποῦνε. Ἐμᾶς μᾶς ἐνδιέφερε τὸ τί θἄλεγε. Καὶ δὲν εἶπε τίποτα καινούργιο. Περνοῦσαν οἱ πέντε εἰκόνες πλαδαρὰ, χωρὶς ξαφνιάσματα, μονότονα.

Εἶχε τὴν πρόθεση νὰ μὴ στεναχωρήση κανέναν. Ὅλους τοὺς δικαίωνε. Τὸν παποῦ, τὸ παιδικό του φίλο, τὴν κόρη, τὸν ἄντρα της, τὴν ἐγγονὴ καὶ τὸ...Μανωλάκη.

Οἱ ἐπιμελημένες τους φράσεις δὲν ἀνακάτωναν τὰ «λιμνάζοντα ὕδατα» ὅπως περιμένανε, κι' ὅπως συχνὰ μᾶς συνήθισε στὰ χρονογραφήματά του. Δὲν πῆρε καμιὰ θέση. Μπῆκε στὸ σπίτι, τοῦ «μέσου Ἕλληνος» καὶ ἔβγαλε μιὰ κοινὴ φωτογραφία. Ὁ κόσμος ποὺ ἔρχεται

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ · ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΑΛΧΗΜΕΙΑ

Μετάφραση ἀπὸ τὸ Γερμανικὸ ὑπὸ Κ. Ν. ΤΖΑΒΑΡΑ

Ἡ φύση κρύβει ζηλότυπα τὰ μυστικά της ἀπο τὸν ἄνθρωπο. Μάταια οἱ Ἀλχημιστὲς ζήτησαν κλεισμένοι στὸ ἐργαστήρι τους νὰ κατασκευάσουν χρυσάφι ἀπὸ εὐγενῆ μέταλλα. Λίγοι σὰν τὸν Γιόχαν—Φρειδερῖκο—Μπαΐτυκερ στάθηκαν τυχεροὶ ποὺ κατὰ τύχη κοντὰ στὸ Τσερνχάους, ἀντὶ γιὰ χρυσάφι βρῆκε μιὰ ἄλλη πολύτιμη ὕλη, τὴν Εὐρωπαϊκὴ πορσελλάνη.

Ἡ σύγχρονη Χημεία πίστεψε, ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ μεταμορφώση τὰ στοιχεῖα. Μεγάλη συγκίνησι ἔφερε στὸν κόσμο τῶν ἐρευνητῶν ἡ ἀνακάλυψι πρὶν 60 χρόνια, ὅτι οἱ «οἰκοδομικοὶ λίθοι» τῶν στοιχείων δὲν εἶναι ἀμετάβλητοι καὶ ὑποθετικοὶ ἀλλὰ ἀντίθετα μποροῦνε νὰ διαιρεθοῦν. Πρωτεργάτης ἦταν ὁ Γερμανὸς Φυσικὸς Ραΐντγκεν ποὺ στὴν ἀρχὴ τοῦ 1896 ἔκανε γνωστὲς τὶς ἰδιότητες τῶν γεμάτων μυστήριο τῶν ἀκτίνων «Χ» ποὺ ἀπὸ τότε ἔχουν τὄνομά του. Ἡ ἄμεση συνέπεια τῆς ἀνακάλυψης τῶν ἀκτίνων Ραΐντγκεν φέρνει τὴν ἀνακάλυψη τῆς Ραδιενεργείας στὰ βαρέα στοιχεῖα Οὐράνιον καὶ Θόριον. Ἀνακαλύπτει ἡ Κα Κιουρὶ τὸ Ράδιον καὶ τὶς αἰνιγματικὲς ἀκτῖνες ποὺ ξεκινοῦν σὰν συντρίμμια ἀτόμων ἀπὸ τὸ σιγὰ-σιγὰ καταστρεφόμενο Ράδιον. Κατὰ συνέπεια τὸ Ράδιον μπορεῖ νὰ θεωρηθῆ τὸ διαμέσο μέλος μιᾶς ἀτέλειωτης ἁλυσσίδας στοιχείων, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸ βαρύτερο ὅλων, τὸ Οὐράνιον, μετὰ ἀπὸ συνεχεῖς μεταβολὲς γίνεται Μόλυβδος. Αὐτὸ ὅμως εἶνε τέλεια ἀντίθετο ἀπὸ κεῖνο ποὺ ὠνειρεύτηκαν οἱ Ἀλχημιστὲς τοῦ Μεσαίωνα. Ἔτσι ἕνα ἐξαιρετικὰ σπάνιο στοιχεῖο πολὺ ἀκριβώτερο ἀπὸ τὸ χρυσάφι μόνο του μετὰ μερικὲς χιλιάδες χρόνια μεταμορφώνεται στὸν τόσο περιφρονημένο ἀπὸ τοὺς Ἀλχημιστὲς Μόλυβδο. Πόσο πολύτιμο θὰ τοὺς ἦτο ἐὰν ἐγνώριζαν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα!

Πρὶν 40 περίπου χρόνια μετέβηκε ὁ Καθ. Ὄττο Χαν νὰ δουλέψη κοντὰ στὸν διάσημο Ράμσεϋ καὶ ρωτήθηκε ἐὰν θέλει νὰ δουλέψη ἀπάνω στὸ Ράδιο καὶ ὅταν ἀπάντησε καταφατικὰ πῆρε 20 γραμμάρια ὀξειδίου τοῦ Θορίου καὶ Οὐρανίου ἀπὸ ἕνα μετάλλευμα Θοριανίτου γιὰ νὰ βγάλη τὸ Ράδιο ποὺ περιεῖχε. Ψάχνοντας ὅμως βρίσκει ἕνα ραδιενεργὸ στοιχεῖο τὸ Ραδιοθόριον. Παρατηρεῖ, ὅτι καταστρέφεται ταχύτερα ἀπὸ τὸ Ράδιο. Πραγματικὰ μετὰ πειράματα καὶ παρατηρήσεις βρίσκει, ὅτι σὲ 2 χρόνια καταστράφηκε τόσο, λόγῳ τῆς ἀκτινοβολίας, ὅσο χρειάζεται σὲ 1600 χρόνια γιὰ νὰ καταστραφῆ ἀπὸ τὸ Ράδιο. Αὐτὸ ἔδειχνε, ὅτι μεταξὺ Θορίου καὶ Ραδιοθορίου ὑπῆρχε ἕνα διαμέσο στοιχεῖο ἄγνωστο. Ἔψαξε καὶ τὸ βρῆκε καὶ τὸ ὠνόμασε Μεσοθόριον. Εἶναι μεγαλύτερης διαρκείας καὶ χρησιμοποιεῖται πολλὲς φορὲς σήμερα στὴ θεραπευτική.

Τὸ μυστικὸ τῆς διασπάσεως τοῦ ἀτόμου.

Οἱ δυὸ οἰκογένειες τῶν ραδιενεργῶν στοιχείων ποὺ βρίσκονται στὴ Φύση, ἡ οἰκογένεια Οὐρανίου—Ραδίου καὶ ἡ τοῦ Θορίου ἔχουν πάθει ἀμέτρητες μεταμορφώσεις στὸ μεταξὺ ὅπως δείχνει ἡ ἔρευνα. Εἶναι σήμερα δυνατὸ τεχνητὰ κάθε στοιχεῖο νὰ γίνη ραδιενεργό. Κατεσκεύασαν ἕνα ραδιενεργὸ ἄζωτο ὅπως ἐπίσης ἕνα ραδιενεργὸ Φώσφορο ποὺ βρέθηκαν ἀπὸ τὸ ζεῦγος Ζολιὸ-Κιουρὶ τὸ 1934. Τοῦτο κατορθώθηκε ἀφοῦ τὸ ἐβομβάρδισαν, γιὰ νὰ μεταχειριστοῦμε τὴν ἔκφραση, μὲ ἐλαχιστότατα συντριματάκια τοῦ πυρῆνος τοῦ ἀτόμου, τὰ οὐδετερόνια ὅπως ὠνομαστήκανε. Ἐπίσης κατ' αὐτὴ τὴ μέθοδο μᾶς παρουσίασαν ἄργυρο καὶ χρυσάφι ραδιενεργὰ καὶ σήμερα μποροῦμε νὰ τὸ κάνουμε κάθε στοιχεῖο. Ὑπῆρξε ὅμως πολὺ κοπιαστικὸ νὰ φτάσουμε ἀπὸ τὰ μυστήρια τοῦ ἀτόμου στὴν ἐξήγησιν τῶν ραδιενεργῶν στοιχείων. Παράλληλα παρατηρήθηκε, ὅτι ἡ ἀκτινοβολία τοῦ Ραδίου διὰ ἀδιαπεράστων σωμάτων, ὅπως γίνεται καὶ σήμερα ἀκόμη, ἀφίνει ἐλαχιστότατα μικρὰ σωμάτια ἀφωτίστα. Ἡ ἀνακάλυψη τοῦ Ρούντερφορδς, μᾶς ὡδήγησε στὶς σημερινὲς ἀντιλήψεις μας γιὰ τὴν «τομὴ τοῦ ἀτόμου» διότι μᾶς ἀπέδειξε ὅτι πρόκειται γιὰ συντρίμματα ἀτόμου ποὺ ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ καταστρεφομένου ἀτόμου τινάζονται μὲ μεγάλη ταχύτητα τὸ τμῆμα τῶν ραδιενεργῶν αὐτῶν ἀκτίνων ὠνομάστηκε Ἄλφα. Ἔχουνε ταχύτητα 15.000 χιλιόμετρα τὸ 1''. Κατὰ συνέπεια ἕνα ἀντιαεροπορικὸ βλῆμα μὲ τέτοια ταχύτητα μπορεῖ νὰ φθάση ὡς τὴν Σελήνη καὶ νὰ ἐξέλθη ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιρα καὶ νὰ ἐξουδετερώση τὴν βαρύτητα καὶ ἔλξη τῆς γῆς καθὼς καὶ τὴν ἀντίσταση τοῦ ἀέρα. Οἱ ἀκτῖνες Ἄλφα εἶναι ἄτομα Ἡλίου καὶ ὄχι ἀντιαεροπορικὰ βλήματα καὶ δὲν πετοῦν χιλιόμετρα μακριὰ ἀλλὰ μερικὰ ἑκατοστόμετρα. Τὰ σπουδάζομε στὸ μικρό τους δρόμο ἀπὸ τὴν ἠλέκτρισι τοῦ ἀέρα ποὺ τὰ περιβάλλει καὶ ἀπὸ μερικὰ ἄλλα φαινόμενα ποὺ παρουσιάζονται. Τὸ ἄτομον τοῦ Ραδίου ἐκπέμπει καὶ τὶς ἀκτῖνες Βῆτα. Εἶναι μικρότερα καὶ ταχύτερα τεμαχίδια ἀπὸ τὰ Ἄλφα. Παραβάλονται ὅπως τὸ βλῆμα πυροβόλου μὲ μίαν ὀδίβα. Τὰ τεμαχίδια Βῆτα εἶναι τὰ ὠνομασθέντα ἠλεκτρόνια τὰ μικρότατα πάντων τῶν στοιχείων ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ὕλη Εἶναι ἀρνητικῶς φορτισμένα καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ ἠλεκτρικὴ των ἰδιότης διὰ μιᾶς εὐφυοῦς γερμανικῆς ἐπινοήσεως ἔγινε δυνατὸ νὰ ἐμφανισθῆ καὶ νὰ μελετηθῆ μὲ τὴν συσκευὴ Γκέϊγκερ-Μύλλερ.

Στὸ ἄλλο φύλλο: Τεχνητὸ χρυσάφι

Νίκη Γεωργακοπούλου: Τὸ ποίημά σας καλό, θὰ δημοσιευτῆ

Ν. Ἀποστολόπουλον: Θὰ ἐνεργήσουμε ὅσο μποροῦμε γιὰ τὸ ζήτημά σας. Στεῖλτε μας συνεργασία σας.

Γ. Γιαννίδην: Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σας λόγια, τὸ διήγημά σας πολὺ καλό, θὰ δημοσιευτῆ μὲ τὴ σειρά του.

Ἀπὸ τὴ στήλη αὐτὴ θὰ ἀπαντοῦμε σὲ ὅλους ποὺ συνεργάζονται μὲ τὰ «Μαθητικὰ Γράμματα».

ΠΩΣ ΘΑΚΟΝΙΣΕΤΕ ΤΟ ΜΥΑΛΟ ΣΑΣ

Κάποιος ἀδιάκριτος ἐρώτησε ἕνα κύριο στὸ δρόμο ὁ ὁποῖος συνώδευε μιὰν δεσποινίδα ἂν εἶνε συγγενεῖς.

Ναὶ ἀπήντησε ἡ νέα· τοῦ κυρίου ἡ μητέρα εἶνε πεθερὰ τῆς μητέρας μου.

Ποία ἦτανε ἡ συγγένειά των.

Ποιός ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς τῆς Γαλλίας ἔφερε τὸ μεγαλείτερο στέμμα ;

Ποῖο εἶνε τὸ ἀντικείμενο τὸ ὁποῖο ὁ κατασκευάζων αὐτὸ δὲν τὸ θέλει, ὁ ἀγοράζων αὐτὸ δὲν ἔχει αὐτοῦ ἀνάγκη, ὁ δὲ ἔχων αὐτοῦ ἀνάγκη δὲν τὸ γνωρίζει.

Ἕνα παιδὶ ρωτήθηκε πόσο χρονῶν εἶνε, καὶ ἀπήντησε :

—Μετὰ 23 χρόνια θὰ ἔχω πενταπλασία ἡλικία ἐκείνης, τὴν ὁποία εἶχα πέρσι.

—Πόσο χρονῶν ἦτο ;

Οἱ λύσεις δὰ δημοσιευτοῦν στὸ ἑπόμενο φύλο.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΙ'ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

—Τὰ **«Καλλιτεχνικὰ Νέα»** εἶνε τὸ περιοδικὸ ποὺ πρέπει νὰ διαβάζεται ἀπὸ κάθε νέο μορφωμένο. Βράφεται ἀπὸ τοὺς καλύτερους Ἕλληνες λογοτέχνες.

ΟΙ ΤΥΠΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 7)

στὴν ἐξοχὴ στὰ γεστωγὰν τγώγω πολὺ καὶ βεγεσὲ ἀκὲλ ζολὶ λὰ λάγκ φρανσὲ ξεύγεις μοῖ μιλοῦσα πρωτ' λὲ πατουὰ Λιδωρικιότ' φογοῦσα γουχ-στγαβὰ κουτσά γουγνοτσαγοὺχ βλαχοσκαλτσὰ κι' ἤμουν κοσὸν νὰ σᾶς χαγὼ καὶ σὰν καλσὸν εἶχα καὶ γὼ στὶς φανελλὲς καὶ στὸ βγακὶ ψεῖγες πολλὲς κομ λὰ κουκί.

Ἀλλὰ σταματῶ ὅμως γιατὶ μοῦ φαίνεται πὼς θὰ συνηθίσω καὶ γώ, σταματῶ, ἀναζητῶντας ἕνα νέο τύπο γιὰ νὰ τὰ ποῦμε στὸ ἐρχόμενο πιὸ καλά.

ΑΝΔΡ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

Τὰ «Μαθητικὰ Γράμματα» ἀπὸ τῆς στήλης αὐτῆς θὰ βραβέψουν κατόπιν διαγωνισμοῦ, τὴνκαλύτερη ἔκθεση ποὺ θὰ γραφῆ ἀπὸ ὅποιον δήποτε μαθητή. Τὸ πρῶτο βραβεῖο εἶνε ἡ δημοσίευση τῆς ἔκθεσης στὴ σελίδα τοῦ διηγήματός μας. Τὸ δεύτερο βραβεῖο εἶνε μιὰ ἀπόδειξη πληρωμῆς, ἐπὶ 2 μῆνες στὴ δανειστικὴ βιβλιοθήκη τοῦ βιβλιοπωλείου **Νότη Καραβία** Ἀκαδημίας 63. Γιὰ θέμα ἕνα χαρακτηριστικὸ ἀπὸ τὴν περισυνὴ πεῖνα.

Ὅλοι λοιπὸν βουτῆχτε τὴν πέννα σας γιὰ τὴν καλύτερη ἔκθεση.

Ὁ Ἐκδοτικὸς Οἶκος Νότη Καραβία κυκλοφόρησε σὲ ὡραία ἔκδοση τὸ γεμᾶτο περιπέτεια καὶ ἔρωτα βιβλίο τοῦ Ὀπενχαΐμ ὁ «Τυχερὸς Διαβάτης» μὲ μετάφραση τοῦ Κ. Τριανταφυλλίδη.

Πωλεῖται σὲ ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα

Νέοι καὶ Νέες,

Ὅλοι μαζὶ πρέπει νὰ βοηθήσετε στὴν ἐξάπλωσι τοῦ περιοδικοῦ μας, γιατὶ εἶνε τὸ μόνο περιοδικὸ ποὺ ἀνήκει σὲ σᾶς. Συνεργαστῆτε μαζί μας.

Ὅσοι ἀπὸ σᾶς θέλουν μποροῦν νὰ γίνουν ἀνταποκριτές μας. Γιὰ περσότερες πληροφορίες περᾶστε ἀπ' τὰ Γραφεῖα μας : Ἀκαδημίας 63

Μ. Γ.

ΝΕΙΑΤΑ

Ροδοστεφανωθήκαμε καὶ σμίξαμε τὰ χέρια
καὶ μ' ἀνθισμένα πρόσωπα καὶ μάτια φωτεινὰ
ὁδεύουμε χορεύοντας-ἀητοὶ καὶ περιστέρια
τραγούδια τραγουδώντας γιορτινά.

Τριγύρω οἱ ἀητοί μας ξαφνιάστηκαν ἀπὸ τ' ἀλάλητά μας
μὰ ἐμεῖς πᾶμε τὸ δρόμο μας χωρὶς σταματημὸ
ὅλα τὰ ἐμπόδια ἀναμετροῦν ποὺ θὰ βρεθοῦν μπροστά μας
στῆς νεανικῆς ὁρμῆς τὸν ποταμό.

Πᾶμε ροδοστεφάνωτοι καὶ μὲ σμιγμένα χέρια
κι' ἀπὸ καρδιᾶς μᾶς χαίρεται ἡ μάννα μας ἡ γῆ
—μᾶς τὄπαν τὸ χαρούμενο τὸ μύνημα τἀστέρια—
Πᾶμε νὰ ὑποδεχτοῦμε τὴν αὐγή !

ΧΡ. ΛΙΟΦΙΤΗΣ

ΚΡΥΑΔΕΣ

—Μὲ εἶπε γερογάϊδαρο. Τί λές, μπορῶ νὰ τὸ παραδεχθῶ ;

—Καὶ βέβαια, ὄχι ! Δὲν φαίνεσαι πολὺ ἡλικιωμένος.

ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑ

Τοῦ ΣΑΣΑ ΓΚΙΤΡΥ

Ἡ σκηνὴ στὸ Ὑπουργεῖο τῶν Περιττῶν Ὑποθέσεων. Ἕνας τμηματάρχης ἔχει ἕνα ἐξαιρετικῶς ἐπείγον ἔγγραφον νὰ στείλῃ στὴν προϊσταμένην του ὑπηρεσία. Φωνάζει τὸν καλύτερό του γραφέα.

Τμηματάρχης.—Δὲν εἶναι καιρός, φίλε μου, γιὰ παιχνιδάκια. Πρέπει **νὰ** συντάξουμε τὸ ἐξαιρετικῶς ἐπείγον αὐτὸ ἔγγραφον ὅσον τὸ δυνατὸν γληγορώτερα. Ἐμπρὸς λοιπὸν στὴ δουλειά.

Γραφεύς.—Στὰς διαταγάς σας, κ. τμηματάρχα.

Τμηματάρχης.—Ἔχετε μελάνι ; πέννα ; ὅτι χρειάζεται τέλος πάντων γιὰ νὰ γράψετε ;

Γραφεύς.—Μάλιστα, κ. τμηματάρχα. Δὲν ἔχω στουπόχαρτο.

Τμηματάρχης.— Νὰ βρῆτε ἕνα στουπόχαρτο γιὰ αὔριο. Ἀφεύκτως γιὰ αὔριο. Χαίρετε φίλε μου. Λοιπὸν αὔριο, στὶς ἐννιά. Ἢ μᾶλλον στὶς ἐννιάμιση. Ἀντίο σας

(Τὴν ἑπομένην ὥρα δεκάτη)

Τμηματάρχης.—Στὴν δουλειά. Ἔχετε τὸ στουπόφαρτό σας ;

Γραφεύς.—Μάλιστα, κ. τμηματάρχα.

Τμηματάρχης.—Ὥστε μποροῦμε ν' ἀρχίσουμε. Ἑτοιμασθῆτε.

(Περνᾶ μισὴ ὥρα).

Τμηματάρχης.—Εἶσθε ἕτοιμος ,

Γραφεύς.—Μάλιστα, κ. τμηματάρχα.

Τμηματάρχης.—Πολὺ καλά. Γράφετε λοιπόν : Παρίσια, τῇ 15 Ἀπριλίου 1935. Ἐπαναλαμβάνω : τῇ 15 Ἀπριλίου 1935... Τὸ γράψατε ;

Γραφεύς.—Μάλιστα, κ. Τμηματάρχα.

Τμηματάρχης.—Πέστε μου τώρα τί τέλος πάντων γράψατε ;

Γραφεύς (διαβάζει)—Παρίσια, τῇ 15 Ἀπριλίου 1935.

Τμηματάρχης.—Βάλατε ἕνα κόμμα ὕστερα ἀπὸ τὴν λέξι «Παρίσια ;»

Γραφεύς.—Μάλιστα, κ. τμηματάρχα.

Τμηματάρχης.—Καλά, καλά... Ἀλλη φορὰ νὰ περιμένετε νὰ σᾶς λέω ἐγὼ ποῦ νὰ βάζετε κόμματα... Μὴν δείχνετε πολλὴ πρωτοβουλία νεαρέ μου...

Γραφεύς.— Στὰς διαταγάς σας κ. τμηματάρχα.

Τμηματάρχης. — Πηδῆστε τώρα δύο γραμμές.

Γραφεύς.—...

Τμηματάρχης.—Ὄχι, πηδῆστε τρεῖς, ἢ μάλιστα τέσσαρες ..

Γραφεύς.—...

Τμηματάρχης.—Δὲν σᾶς φαίνεται πολὺ τὸ κενό. Ἀφῆστε δυὸ γραμμὲς μόνο. Δὲν πρέπει νεαρέ μου, νὰ σπαταλοῦμε τὸ χαρτί... Ποῦ σταματήσαμε ;

Γραφεύς.—Στὸ 15 Ἀπριλίου 1935.

Τμηματάρχης.—Βάλατε τελεία ὕστερα ἀπὸ τὸ 1935 ;

Γραφεύς.—Ὄχι κ. τμηματάρχα.

Τμηματάρχης.—Βάλτε μιὰ τελεία. Αἴ, ἐσεῖς οἱ νέοι, ποὺ ἔχετε τὸ μυαλό σας ! Ἀσφαλῶς καμμιὰ γυναῖκα θὰ συλλογιζόσασταν καὶ λησμονήσατε νὰ βάλετε τὴν τελεία.

Γραφεύς.—(κοκκινίζει) ...

Τμηματάρχης.—Ἀλήθεια, νὰ τὸ ρολόϊ ποὺ χτυπᾶ μεσημέρι, Μοῦ φαίνεται πῶς μποροῦμε νὰ ξεκουρασθοῦμε λιγάκι ὕστερ' ἀπὸ τόση δουλειά. Οἱ βιαστικὲς δουλειὲς δὲν βγαίνουν ποτὲ καλές. Θὰ συναντηθοῦμε αὔριο. Στὶς ἐννιά, ἀκριβῶς. Στὶς ἐννιάμιση, φυσικά. Ἢ μᾶλλον στὶς δέκα. Μισὴ ὥρα δὲν παίζει κανέα ρόλο, τώρα ποὺ τελειώσαμε τὸ πιὸ δύσκολο : τὴν ἀρχή... Λοιπὸν ραντεβοῦ στὶς 11, αὔριο. Κι' ἂν σᾶς περισσεύει καμμιὰ στιγμὴ τὸ βράδυ, ξαναφτιάξτε μου καθαρὰ αὐτὴν τὴν ἐπικεφαλίδα, χωρὶς νὰ βάλετε χρονολογία. Τὴν χρονολογία τὴν βάζουμε ὕστερα ὅταν τελειώσουμε τὸ ἔγγραφο, δὲν εἶνε ἔτσι ; Σὲ δυὸ-τρία-χρόνια...

ΣΑΣΑ ΓΚΙΤΡΥ

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

—Σὰν πολὺ νερωμένο εἶνε τὸ γάλα αὐτό.

—Νὰ ξέρατε, κύριε, πόσο νερὸ πίνουν μ' αὐτὲς τὶς ζέστες οἱ Ἀγελάδες !...

***

Ὁ καθηγητὴς πρὸς τὸν ματητήν: Ἂν ὁ πατέρας σου δανειοθῆ 10.000 δρχ. καὶ ὑποσχεθῆ νὰ πληρώσῃ αὐτὲς σὲ ἑτήσιες δόσεις ἑκ 2500 δραχ. πόσα θὰ χρωστᾶ μετὰ 3 ἔτη ;

Ὁ μηθατής : 10.000 δρχ.

—Ἀλλὰ σύ, παιδί μου δὲν γνωρίζεις οὔτε τὰ στοιχεῖα τῆς ἀριθμητικῆς.

—Πιθανόν, ἀλλὰ γνωρίζω καλὰ τὸν πατέρα μου.

***

—Μπαμᾶ, τί θὰ πῆ «διάλογος ;».

—Συνομιλία μεταξὺ δύο προσώπων, παιδί μου.

—Ὅπως ὅταν μιλῆτε ἐσὶ δυό σας μὲ τὴ μαμᾶ ;

—Ἄ, ὄχι τότε, παιδί μου.

– Γιατί ;

Τὰ «Μαθητικὰ Γράμματα» πωλοῦνται στὰ Κεντρικώτερα Περίπτερα τῶν Ἀθηνῶν.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΟΤΖΑ

Φτέρνισμα καὶ χειροκροτήματα

Κάποτε, ἀπὸ ματαιοδοξία, ὁ Ναστραντὶν Χότζας εἶχε παραγγείλει στοὺς μαθητές του νὰ ἀφίνουν κάθε δουλειά τους ὁσάκις αὐτὸς φτερνιζόταν, καὶ νὰ χειροκροτοῦν. Κάποτε ποὺ ἔπεσε ὁ κουβᾶς στὸ πηγάδι, εἶπε στοὺς μαθητές του νὰ τὸν κατεβάσουν γιὰ νὰ τὸν πιάσῃ.

Πραγματικά, οἱ μαθητές του δέσαν τὸν Ναστραντὶν Χότζα ἀπ' τὴ μέση μ' ἕνα σκοινί, καὶ τὸν κατέβασαν. Ὅταν ἄρχισαν νὰ τὸν τραβοῦν ἀπάνω, ἄκουσαν ἕνα ἠχηρότατο «Ἄψοῦ...οῦ...οῦ...»

Πιστοὶ λοιπὸν στὴν παραγγελία τοῦ Χότζα οἱ μαθητές του τὸν πάτοῦν κι' ἄρχίζουν νὰ χειροκροτοῦν. Κι' ἔτσι ὁ Χότζας πλήρωσε ὁ ἴδιος τὴν ματαιοδοξία του πέφτοντας μέσ' τὸ νερό.

Δανειστικὴ Βιβλιοθήκη
ΝΟΤΗ ΚΑΡΑΒΙΑ
Ὁδὸς Ἀκαδημίας 63. – Τηλ. 27 824
Διαθέτει σειρὲς ὁλόκληρες ἔργων τῶν σπουδαιοτέρων συγγραφέων τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς καὶ ξένης λογοτεχνίας, καθὼς καὶ πλούσια συλλογὴ ἑλληνικῶν καὶ ξένων ἀστυνομικῶν βιβλίων.

Δανειστικὴ Βιβλιοθήκη
ΒΑΣ. ΚΑΡΑΟΓΛΑΝΗ
Ἁγ. Παρασκευῆς 25, Χαλάνδρι
Διαθέτει σειρὲς ὁλόκληρες ἔργων τῶν σπουδαιοτέρων συγγραφέων τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς καὶ ξένης λογοτεχνίας, καθὼς καὶ πλούσια συλλογὴ ἑλληνικῶν καὶ ξένων ἀστυνομικῶν βιβλίων.

Τὸ καφενεῖον ΚΡΟΝΤΗΡΑ, Χαλάνδρι [κεντρικὴ πλατεῖα]
προσφέρει τὰ καλλίτερα καὶ ἀγνότερα γλυκὰ καὶ ποτὰ

Μὴν ξεχνᾶτε ὅτι στὸ Χαλάνδρι ἕνα κέντρο ὑπάρχει
τοῦ **ΚΑΡΥΔΗ**
ποὺ μὲ τὴν μουσική, τὸ χορό, τὴν κουζίνα, τὰ πεῦκα, θὰ περάσετε λίγες βραδυνὲς ὧρες εὐχάριστα.
Τὰς Κυριακὰς μουσικὴ ὀρχήστρα καὶ συγκοινωνία μέχρι 10 μ. μ.

Ζαχαροπλαστεῖον
"ΕΘΝΙΚΟΝ"
ΑΔΕΛΦΩΝ ΘΕΟΔΩΡΟΥ
Βασ. Κωνσταντίνου 9. Χαλάνδρι
Στὸ κατάστημά μας θὰ εὕρετε τὰ ἐκλεκτότερα καὶ ἀγνότερα γλυκά, ποτά, παγωτὰ κλπ.
Τὸ κατάστημα διαθέτει δροσερὸ κῆπο.

Τυπογραφικαὶ ἐργασίαι **ΡΟΔΑΚΗ**, Παλλάδος 18 : Ἔκδοσις βιβλίων καὶ περιοδικῶν.

Ἀναστήθηκε ὁ **ΚΑΖΑΝΟΒΑΣ**
Ὅλοι νὰ πᾶτε νὰ τὸν ἐπισκεφτῆτε στὴν ὁδὸν Τροίας καὶ Πατησίων.
Ἡ ὀρχήστρα του κάθε βράδυ στὸ δροσερό του κῆπο σᾶς χαρίζει χρόνια στὴ ζωή σας.

Ἐμπορικὸν Κατάστημα
ΒΑΣ. ΚΑΡΑΟΓΛΑΝΗ
Ἁγ. Παρασκευῆς 25, Χαλάνδρι
Ψιλικά, εἴδη πολυτελείας. ὑφάσματα νήματα κλπ.